

TÜRK

MASON

DERGİSİ

B u S a y ı d a B a ş l ı c a Y a z ı l a r :

Atatürk'e hitab	Mim Kemal Öke
Eğer	R. Kipling
İlim, din ve masonluk	Mim Kemal Öke
Öğrenelim ve öğretelim	E. Littré
Mason ritleri	İ. M. A.
Tolerans - müsamaha	Ali Atıf Yönel
Oğluma mektup	S.
Felsefe kırıntıları	N. Ekrem Olcay
Méditations Maconniques	J. Esayan
Notre Credo	Z.
Mustafa Reşit Paşa	★
Masonluk âleminde Anderson reformu	İ. M. Seydol
İzmirde «Nur» mahfili	İzmir gazeteleri
Hangi dünyada yaşıyoruz	A. E. Yalman
Masonluk hakkında yanlış görüş ve düşünceler	H. A. Kermen
Masonluk, Roma kolejleri	İbrahim Hoyi
Vadideki Mucize	American Magazine
Bir işe başlayış hitabesi	★
Mason locasında bir izdivacın tes'idi	★
Code Maconnique	★
Mason âleminde haberler, Masonca düşünceler, ölmez sözler ve saire	★

TÜRK MASON DERGİSİ : İmtiyaz sahibi: **Mim Kemal Öke** ★ Neşriyat
Müdürü: **Sinan Korle** ★ İdarehane: Aylâ Ap. Üçüncü kat. Sıraserviler,
Taksim - İstanbul ★ Her nüshanın fiyatı 100 kuruş, senelik abone: 4
lira ★ Her türlü mektuplar (dergi müdürlüğü) namına gönderilmelidir.
★ TAN Matbaası - İstanbul

TÜRK MASON DERGİSİ

Türkiye Mason Derneği tarafından üç ayda bir neşrolunür

YIL I

İstanbul, Nisan 1951

SAYI 2

Atatürke hitab

★ Mim Kemal Öke ★

Türk milletinin kalbinde mukaddes bir varlık olarak yaşayan Atatürk'ün Kırşehirde heykelinin tahrip edildiğini duyduğum vakit vefatının bir senei devriyesi münasebetiyle Eminönü Halkevinde şöyle dediğimi hatırladım:

Bütün insanlığın kalbinde sönmez ve söndürülemez varlık olan Atam! Ölümünden kurtardığın bir milletin bir kadirşinaslık ifadesi olarak yurdun muhtelif köşelerinde namına dikilen anıtların en sağlamı Türk milletinin kalbine dikilenidir. Günün birinde tabiatın nankör, haşin bir rüzgârı anıtını yıkabilir, mukaddesatı çiğniyebilir! Fakat Atam! Senin yattığın yer kadirşinas, asil bir milletin kalbi, göğsüdür.

En hicranlı, buhranlı ve heyecanlı anlarda mukadderatını senin kurtarıcı eline emniyetle teslim eden sevdiğin, inandığın, asaletine güvendiğin bu Türk milleti heykelini kıran, eserlerini öldürmeğe yeltenen eski zihniyetlerin hortlamasına ve Türk medeniyetinin mesnedi olan Kemalizmin telkin ettiği his ve fikir cereyanlarının baltaılanmasına asla müsaade etmiyecektir. Bu onun için sarsılmaz bir iman ve her şeyin üstünde kutsî bir vazifedir!..»

Bugün gaddar, nankör bir el onu yıkmıya cüret etti! Bugün bu memleketin en gencinden en ihtiyarına kadar herkes teessür ve heyecan duyuyor!..

Yarını emanet ettiğin bugünkü nesiller, bu küstahane, cüretkârane hareketi tel'in ediyor. Gençlik heykelinin yıkıldığı Kırşehir'e koştu. Orada senin azizleşmiş, ebedileşmiş mânevi huzurunda huşu ile eğilmek, heykeline bir minnet ve şükran çelengi koymak için gitti.

Türk milleti, dinî bir irticân, fikrî, medenî, inkılâplara karşı isyanın bir ifadesi olan bu hareketler karşısında taşkın heyecanını belirtti. Bu tezahür, Türk milletinin ve onun heyecanlı gençliğinin öldürülemediyen sevgi ve saygısının en belîğ, riyasız bir ifadesidir! Var olunuz Türk gençliği!

Eğer...

★ Meşhur İngiliz Şairi R. Kipling'den ★

Eğer etrafındakiler, akıllarını kayb ettikleri halde, sana akılsız derlerken, sen akıllını muhafaza edebilirsen;

Eğer herkes senden şüphe ederken, sen kendine itimad edebilir, fakat onların da bu şüphelerini caiz görebilirsen;

Eğer bekliyebilirsen ve beklemekten yorulmazsan, yahut her tarafını yabancılar sardığı halde sen yalana alışmazsan veya senden nefret ettikleri vakit sen kendini nefrete kaptırmazsan, böyle olmakla beraber kendini pek iyi bir adam gibi göstermez ve pek hâkim bir insan gibi konuşmazsan;

Eğer hülyalara dalabilir de, hülyalarını kendine hâkim kılmazsan;

Eğer düşünebilir de düşüncelerini kendine hedef etmezsen;

Eğer “zafer” ve “hezimet” ile karşılaşabilir ve bu iki büyük yabancıyı aynı şey telâkki edebilirsen;

Eğer söylediğin bir hakikatın ahlâk düşkünleri tarafından abdalları iğfal için bir tuzak şekline sokulduğunu görmeye tahammül edebilirsen;

Yahut uğruna ömrünü verdiğin şeylerin birden yok olmalarını seyredebilir ve sonra çömelerek aşınmış âletlerle onları yeniden yapabilirsen;

Eğer bütün kazancını bir yığın yapar ve “ya battım, ya çıktım” diye hepsini birden tehlikeli işe yatırır,

... Ve kaybeder, ve ye'sini içinden bile geçirmeden, yeni baştan kazanmaya kalkabilirsen;

Eğer kazançların elinden gittikten haylı sonra kalbini, sinirini ve adeleni talihine hizmete celbedebilirsen;

... Ve böylece sende onlara “dik durun!” diyen bir iradeden başka bir şey kalmamışken dimdik durabilirsen;

Eğer aşağı tabaka ile düşer kalkar da faziletini muhafaza edersen, yahut hükümdarlarla gezer de hissi selimini zayi etmezsen;

Eğer ne düşmanların, ne de sevgili dostların seni incidemezse;

Eğer bütün insanlara ehemmiyet verir de içlerinden hiç birine fazla bir ehemmiyet vermezsen;

Eğer altmış saniyelik koşu mesafesi değerinde olan ve insana bedava hiç bir şey vermeyen bir “dakika” yı doldurabilirsen...

.... İşte o zaman dünya ve dünyadaki her şey senin olur ve daha mühimmi sen bir insan olursun, oğlum.

İlim, din ve masonluk

★ Mim Kemal Öke ★

Beşeriyet dünyasında, insanlar arasında birbirine zıt her türlü fikir ve kanaatlerin çarpışmasına her vakit tesadüf edilmiştir. Muhafazakârlıkla tecdüt, ananelerle terakki, dinle ilim ve felsefe arasında asırlar boyunca ihtilâf ve nizâ devam etmiş ve yaşadığımız asırda dahi bu anlayamamazlığın arkası henüz alınamamıştır. Ben burada, insanları tabiat üstü bir kudrete bağlayan Allah fikrinin mahiyeti üzerinde durmayı mevzuun dışında görüyorum. yalnız şurası teslim edilmelidir ki, din, her şeyden evvel insanların nâmütenahiliğe karşı duyduğu batınî ve mahiyeti itibariyle, tamamen hissîdir.

Hiç şüphesiz, riyasız ve kasıdsız olarak biz de teslim ederiz ki, tecrübe, zihin ve zekâ, her şeyi halletmiş olmadığına, diğer taraftan da insanların aynı zamanda ruhî “psişik” bir mahlûk oluşuna göre, ruhî hayatta da bir dine ihtiyacı tabiidir. Bu bakımdan ilmin yanında iman ve duyguyu, yani ruhu tatmin edici dine de yer vermek icap etmektedir. Her ilim adamı da kabul eder ki, din bu bakımdan insanlar üzerinde daima batinî tesir yapan ve ihmal edilemiyen bir histir. Dinin en büyük kudreti inandırmaktadır. Ona aşk ve muhabbet, bütün muhakemeleri durduran bir müessirdir. Dinde aşk

ve muhabbet, insanın Allahla birleşmesidir, (Boutroux). Eğer birbirimizi seversek, Allah içimizdedir. Bu, dinin kıymeti ve his bakımından tam bir izahıdır.

Bu tarif ve izaha bir şey denilemez. Şahsın iç duygularına, vicdan hürriyetine taallûk eden bir şeydir. Fakat, dinin ibadet, itikat gibi eşkâle ait kısımları arasında batinî itikatlar, hurafeler, tassup da vardır. İlimle ilâhiyatçılar arasını açan da bu kısımıdır. Bu mevzuun münakaşasında din daima karşısında akıl ve zekâyı bulmaktadır. İlim hürriyetini kurtarmak, din müesseselerinin tahammülsüzlüğüne karşı müdafaa etmek mecburiyetinde kalmıştır.

“Tolerans”, bilhassa vicdan hürriyetine karşı gösterilmesi icap eden “tolerans”, hakikî medeniyetin esası ve birinci şartı olduğu halde ihmali, bu nizâların devamında yeğane âmil bulunmaktadır. Zaman icaplarına ve nesillerin tekâmül derecesine uygun olması zarurî olan demokrasiye bu bakımdan yeni ve şuurlu bir mâna vermek zamanının geldiğine kaniyim.

Vicdan hürriyeti, fikir hürriyeti kadar sayanı hürmettir. Vicdan hürriyeti, insanın kendi vicdanının kontrolü altındadır. Ona kimse müdahale edemez,

ve etmemelidir de! Milliyet duygusu, insanın vefa ve sadakat duygusudur. İnsanın kalbinde, ruhunda beslenen bir duygudur. Biz bu bakımdan sadakatle bağlı kaldığımız yurdu-muzda ne milliyet duygularına lâkaydız, ne de insan ruhunu besliyen din mevzuunda din medeniyetini yıkararak, onun yerine masonluk medeniyetini kurmak emelindeyiz. Böyle bir düşünüş vârit değildir. Böyle bir arzu, masonlar için tahakkuk etmiyen ve tahakkukunda fayda beklenen bir hayal bile değildir. Hayalperestleri ancak aldatabilen bir seraptır.

Biz, yapıcı bir medeniyetle kırıcı bir medeniyetin çarpıştığı, istikrarsız, emniyetsiz bir dünyada insanlık medeniyeti için çalışmayı tercih ederiz.

Böyle olduğu halde mason teşekkülüne neden dinsiz deniliyor? Benim asıl üzerinde durmak istediğim mevzu budur.

Bu teşekkül, ilim ve felsefenin rehberliğinden, nurundan feyzalan bir müessesedir. Masonlukta bâtıl itikatlara, huralelere, taassuba karşı açılan mücadelede bu kaynaktan istiane edilmektedir. Bu sayede kazanılan bilgi, bu gibi itikatları, taassubu, ihtirası kökünden söküp atan kurtarıcı bir vasıta dır. Atatürk de bu yolda yürümüş ve milleti bu bâtıl duygulardan kurtarmıştır. Ne yazık ki, asırlar boyunca ilim, düşmanları ile daima nizâ halinden kurtulamamıştır. İlmî

keşifler, felsefî fikirler daima dinsizlik addedilerek, cürüm sayılmış ve bu suretle birçok ilim sahipleri, mütefekkirler dünyanın en ağır cezalarına lâyık görülmüşlerdir!

İtalyan filozoflarından Bruno, maddenin tarif ve tavsifinde, âlemin nâmütenahiliği hakkındaki fikrinin izharında, “sözünü geri al” ihtarına karşı “Ben doğru bildiğim bir şeyden dönmem” demesi üzerine Romada odunlar üzerinde nasıl yakıldığı ve onu müdafaa edenlerin, “Bu ilim kurbanının günün birinde Saint Piérre Kilisesinde heykeli dikilecektir” diyen faziletli insanların isyanlarını hatırlamak kâfidir. Nitekim bugün onun heykeli, Romada yakıldığı meydanda dikilmiş bulunmaktadır.

Yine büyük asrın dâhilerinden Galilée de, tabiat hâdiselerinin, o hâdiseler dışında mevcut bir kuvvetin müdahalesine ihtiyaç olmaksızın, izahının ancak akıl ve tecrübe ile mümkün olabileceğini söylemiş olması yüzünden din ve kilise mevzuatını alt üst ettiği iddiasıyla Engizisyon Mahkemesine sevk edildiğini ve Papanın emriyle bu fikirden vazgeçmesi ihtarına muvafakat ettiği halde, Copernic nazariyesini ispat maksadiyle neşrettiği bir diyalog sebebiyle tekrar mahkeme huzuruna sevk ettirilmiş ve yetmiş yaşındaki bu ilim adamı, mütefekkir filozof da elini İncil üzerine koyarak, diz çöktü-

gü halde, tövbe ve istiğfar etmiş, fakat bu defa gözü kör, kulağı sağır oluncaya kadar hapisten çıkarılmamıştır.

İşte, yeni zaman ilminin babası olan Galilée de öldükten sonra Bruno gibi din otoritesi tarafından hıristiyan mezarlığına gömdürülmedi ve heykeli diktirilmedi! Fakat XIX uncu asırda onun da heykeli, Garp dünyasının muhtelif yerlerini tezyin etti.

Din müesseselerinin ilimle mücadelelerinin bâriz ve garip bir misalini: XX nci asır dediğimiz ilim ve irfan devrinde dahi görüyoruz:

Din otoritelerinin tekâmül nazariyesine karşı son zamanlara kadar devam eden husumeti dikkate şayandır:

Amerikada bu nazariye aleyh tarı olan bir mezhebin müdafaa vekili, mahkeme huzurunda diyor ki:

“Demokraside ilmin ispat ettiği değil, halkın ekseriyetinin inandığı doğrudur.” Bu, bir iman işidir. Şu halde bütün dünya, “arz duruyor, güneş dönüyor” fikrine inanırken, Copernic’in, Galilée’nin aksini söylemesine inanmamak doğrudur!...

Hiç şüphesiz, tekâmül nazariyesini reddetmek, eski devirlerin köhne telâkkilerine dönmek demektir ki, bu ilmî bir irticadan başka bir şey ifade edemez!

Bu itibarla, mahkemelerin akademik hürriyetlere, ilim

hürriyetine karşı verdiği anti-akademik hükümlerine şaşmamalıyız!

Şurası itiraf edilmelidir ki, ilim adamlarının, mütefekkirlerin, masonların yaptıkları müdafaaların, ortaya attıkları ilmî tezlerin dinle bir alâkası bahse mevzu değildir. İlim adamları, filozoflar arasında doğrudan doğruya Allahı inkâr eden yoktur denilebilir. Nitekim, “pozitivist” ve “realist” ananenin babası olan İngiliz filozofu Bacon, diyor ki:

“Hâdiselerin tabiî sebepleri buldukça, insan tabiatıyla bunların tesiri altında kalıyor, ve ilk sebebin araştırılmasına ihtiyaç olmadığını zannediyor. Bu, hiç şüphesiz sathî bir görüşün verdiği yanlış bir kanaattir. Bu, insanı münkirliğe götürebilir. Halbuki, derin, esaslı bir tetkik, tabiat fenomenlerinin ilmî bir surette tahlili, insanı bir allahın varlığına sevkeder.”

Görüyoruz ki, Bacon da, Voltaire de, bir “panteist” olan Spinoza da, kurtarıcımız olan Atatürk de dine değil, bâtil itikatlara hücum etmişlerdir. Hattâ, öldükten sonra hıristiyan mezarlığına gömülmesine müsaade edilmiyen Voltaire, ölüürken şöyle demiştir: “Allaha tapınarak, dostları severek, düşmanlarıma kin beslemiyerek, hurafeyi takbih ederek ölüyoruz.” Dinle dünya işini, ilimle din işini birbirinden ayırmak lâzımdır.

Artık bugün, dinin ilim ve felsefeye tahakkümü devri kapanmış, din, sahayı müspet ilimlere terketmiştir. (İlmî hakikatler din müesseselerinin keyfine feda edilememektedir.) Bugün, modern cemiyet hayatında, hakikî fikir ve ahlâk demokrasisinde metafizikten ziyade medeniyetin müspet esas ve prensiplerine dayanılmaktadır.

İlmin nur ve ziyasıyla beslenen Masonların, münevver ve müteferrikler gibi, önünde diz çöktükleri gaye, insanlık medeniyetinin kuruluşunda ve insan-

lık dâva ve hizmetlerinde bilgili birer unsur olarak yetişmeleri ve bu ideali takip etmeleridir.

Masonlar toleran insanlardır. Memleketin yüksek menfatleri ve bu uğurda çalışan bir teşekkülün selâmeti namına vekar ve cesaretle işlerine devam etmektedirler.

Malzeme olmadıkça, inşa mümkün değildir. Hüküm ve karar için bilgiye ihtiyaç vardır. Aksi takdirde " Arz duruyor, güneş dönüyor; ileri gitmiyor, geri dönüyoruz."

Masonca düşünceler

Masonluk ahlâkına mugayir telkinat ve ilkaatta bulunmak ve vâzi ve nâşirleri samimî olmak şartıyla bilcümle edyan ve itikadat ve efkârı mahsusayı kabul eder. Kelimenin bütün mânasıyla mülhid ve münkir olanları ve hiç bir mefkûreye sahip olmadığından dolayı hiç bir şeye mutekit olmayanları Masonluk reddeder.

Masonluk sây ve ameli insanın vezaifi esasiyesi cümlesinden mad ve telâkki eyler. El ile, fikir ile çalışmağı aynı derecede tebcil eder.

Masonluğun esas kaideleri şunlardır: Karşılıklı müsamaha, ahara ve nefse riayet, vicdan hürriyeti.

Cesaretsizlik ancak zayıflara yaraşır. Metîn ve afif olan kimse felâket anında ümidini aslâ kaybetmez. Belki tecrübe edecek bir talih, yahut ifa eyliyecek bir vazife bulunduğu müddetçe felâket onun için müşevvik ve muharrik yerine geçer.

Öğrenelim ve öğretelim!

★ Emile Littré ★

Kardeşlerim, muhterem La Clémente amitie mahfili geçen sene beni ağuşuna kabul etmek lûtfunda bulundu. Aranıza, hayatımın ancak son günlerinde, pek geç girmiş oldum. Fakat size gayret ve fedakârlık azmimi tam olarak getirdim.

Roma inhitatı devrinin meşhur bir tarihçisi olan büyük Tacit bir devlet adamının onbeş senelik bir zamanından bahsederken “İnsan hayatının büyük bir devresi” tâbirini kullanıyor. Ben de Masonluğun yalnız bir senelik kıdemini haiz olduğum halde bu cümleyi kendi nefsi-me tatbik ediyorum. Bir senelik Masonluk kıdemini bu fâni hayatta şu büyük devreye muadil saymakla hayata düşmediğime kaniim.

Roma inhitatı devrinin son günlerinde, dört büyük kıtaya ayrılmış bulunan imparatorlukta merkezin hükümranı olan Simak Romayı dünyaya hâkim kılan akide ve imanların şidetle muhafazası taraftarı idi, ve yeni intişara başlayan Hıristiyanlığa karşı mücadeleyi derin bir azimle idameye uğraşan eski fikirlerin son müdafii idi.

Ben o devrede yaşamış olsaydım pek muhtemeldir ki Simakın aleyhdarı olacaktım. Eski Roma akide ve imanlarıyla mücadele edecektim, yeni fikir taraftarlarının müttefiki buluncaktım. Çünkü bugün aynı mahiyette bir ihtilâf karşısında

Littré kimdir?

Bu sütunlarda hitabesini okuduğunuz Littré (1801 - 1881) meşhur Fransız âlimi ve filozofudur. (Fransız Dilinin Lûgati) ve (Fransız Dilinin Tarihi) adlı eserleri âlemşümûl bir şöhrete maliktir. Onun lûgati her kelimenin aslı, muhtelif mânaları ve her birine ait misaller itibariyle hayret verici bir bilgi âbidesidir. Aynı zamanda doktor olan, hem felsefe, hem hekimliğe ait eserlere sahip bulunan Fransız Akademisinin bu meşhur âzası, hayatının 75 inci yılında mason cemiyetine intisap etmiş ve derin bilgisinden mason âlemini de faydalandırmıştır. Şimdi okumakta olduğunuz hitabe, büyük âlimin mason edebiyatında yer almış eserlerinden biridir. Bu hitabe 1875 senesinde, Paris'te La clémente Amitie mahfilinde iradedilmiştir.

ben tereddütsüz yenilerin safları arasında bulunurdum. Zamanlarında içtimaî kudreti, tarihî büyüklük ve parlaklığı ihraz ettiklerini tasdikle beraber, artık cemiyetlerin mânevî idaresini her gün daha fazla kaybeden akideler, beni taraftarları arasında göremezler.

İşte bu mütalâa, bu kanaat beni doğrudan doğruya mevzuuma sevk ediyor ve iddia ediyorum ki:

“İnsanın kendi nefesine karşı başlı-

buluyoruz. Artık bu umdeler âdetlerimize hâkim olmuşlar, muâşeretimizde kökleşmişlerdir. Aramızdaki iyilik ve kötülük kanaatlerini yani şuur ve vicdanı tanzim eden o umdelerdir. Tarihin, tecrübenin ve ruhî meyillerimizin ince tahlilinden geçerek hikmet ve lüzumu tevsik edilmiş olan bu esaslar, müeyyidesi ve kuvveti teessüs etmemiş mevzuatın istikrarsız, mütehavvil vaziyetinden tamamiyle kurtarılmışlardır.

Bu mülâhazam yanlış anlaşılmasın. Ferdî ve ailevî ahlâk sahalarındaki şartları daha ziyade islâh etmek için bundan böyle yapılacak bir şey kalmamıştır, mânasını kasetmedim. Yalnız islâh teşebbüsünün ancak bu kuvvetli temeller üzerine tesis edilebileceğini, bunları bozarak meydana getirilemeyeceğini anlatmak istedim. Yoksa nazariyelerin boşluklarında, neticesi gelemiyen tasavvurlarda yolumuzu şaşırılmış oluruz. Nitekim terakki vesilesi veya perdesi altında bu esaslara tevcih edilmek istenilen tecavüzler, bir çok zihinlerde görülen anarşi hali müddeamızın kuvvetli bir delilidir.

Anarşi dediğim vaziyet pek mufassal ve karışık olan içtimaî meseleleri kavramak için lâzım gelen fennî malûmat ve nura mâlik bulunmayan, iyice hazırlanmamış olan dimağların mariz halidir. Bunun içindir ki, müspet felsefe insanın biyolojik tetkikinden, cemiyetlerin

tarihî tahlil ve tetkikinden doğmayan bütün tasavvurları reddetmekte tereddüt göstermez.

İçtimaî ahlâk hakkında kullanacağımız lisan büsbütün başkadır. İçtimaî ahlâk henüz başlangıç devrindedir. Ferdî ahlâk Polytheiste medeniyetin tesiri altında doğmuş, ailevî ahlâk dinler medeniyetinin mevzuatı arasından teazzuv etmiş, içtimaî ahlâk da asrî ilim ve fen medeniyetinin âm ve şamil sahasında tebellür etmiştir. Binaenaleyh ferdî ve ailevî iki ahlâkî mevzuat gibi içtimaî ahlâkın da tekâmül etmesine, âmmenin şuur ve vicdanında esaslarını kökleştirmesine ihtiyaç vardır. Bu gayelerin tahakkuku için ne hissî temayüllerimiz ne de ferdî ve ailevî ahlâkın selim esasları kifayet edebilir. Bu gayelerin tahakkukuna muvaffak olabilmek için önümüzde açılan yolda ancak ilmin, fennin nuranî meşalesiyle önümüzü aydınlatarak ilerliyebiliriz. Şurası muhakkaktır ki, evvelce temelleri iyi oturmuş bir ferdî ve ailevî ahlâk mevcut bulunmamış olsaydı, elbet bugün bir içtimaî ahlâk da bahis konusu olamazdı. Ogust Kont'un ahlâkî tekemmülâtımız hakkında çizdiği diyagramda son derece olarak gösterilen içtimaî ahlâka bugün işte ancak bu suretle ulaşmış bulunuyoruz. Yani ferdî ve ailevî ahlâkın temelleri iyi oturmuş olmasıyla.

Şimdi bir an düşündükten sonra bana soracaksınız: Bize ehemmiyetle bahsettiğiniz bu içtimaî ahlâk nedir? Bu tâbirden maksadınız nedir? Bu tâbir mânasız değilse de ifade ettiği fikir vâzihan ne olsa gerektir? Hulâsa içtimaî bir ahlâk var mıdır ve nedir? Diyebilirsiniz. İçtimaî ahlâk, kardeşlerim bir içtimaî heyetin kendi âzasına karşı mükellef olduğu vazifelerin ilim ve düsturudur. Heyeti içtimaiyenin bu vazifeleri yapması için evvelâ yapmağı istemesi, ondan sonra da yapmasını bilmesi lâzımdır.

Acaba bir heyeti içtimaiye, bir cemiyet kendi âzasına karşı mükellef olduğu vazifeleri ifayı her zamanda istemiş midir ki, bunu istemesini bir şart olarak dermeyan ediyoruz. Hayır her zamanda istememiştir. İşte tarihte mevcudiyetine tesadüf ettiğimiz bütün sınıf ve zümre imtiyazları cemiyetin bu vâdide mükellef bulunduğu vazifeleri her âzasına karşı ifadan sarih bir imtinaıdır. Başka bir şey değildir. Beşeriyetin terakki ve tekâmülünde ızdırar ve mecburîyetleri takdir ettiğimden sınıf imtiyazlarını katî bir muahaze ile mahkûm edecek değilim. Bu imtiyazların zamanlarında elbet hikmeti vücudu ve faydaları olmuştur. Fakat ne kadar zarurî, ne kadar lüzumlu sebeplerle olursa olsun, içinde sınıf ve zümre imtiyazları hükümran olan cemiyetler henüz dereceleri aşağı olan iç-

timaî heyetlerdir. Bunlarda içtimaî ahlâk daima rakik, faziletsiz birer rüşeym halindedir.

Sözüme başlarken ismini zikrettiğim Romalı büyük müverrih Tacite imtiyazların zalimane icbarına içtimaî ahlâkın nasıl kurban edildiğini feci fakat unutulmaz bir misalle bize gösteriyor: Eski Romada esirler pek çoktu. Efendiler sınıfının mevcudiyetini garanti altına alan Roma kanunu, bir efendinin esirlerinden biri tarafından katli takdirinde maktul efendinin bütün esirlerinin de mücrimle birlikte idamını emrediyordu. Bir gün bir esir efendisini öldürdü. Şu kanun gereğince o efendinin bütün esirleri istisnasız idam edilecekti. Bu biçarelerin dört yüz kişiye bâliğ olması merhameti tahrik etti ve mesele Roma senatosunda müzakereye konuldu. Acıyanlar, idam olunacak zavallıların adedini, yaşlarını, içlerinden bir çoğunun kadın ve çocuk olduğunu, büyük ekseriyetinin mâsum bulunduğunu ileri sürdüler. Lâkin kanunun mütaassıp bir taraftarı kalktı:

“— Mademki efendilerin milletler kadar esirleri vardır, bunları disiplin altında tutarak efendilerin selâmetini temin etmek ancak tedhiş siyasetiyle mümkündür. Binaenaleyh hepsinin idamı lâzımdır.”

dedi ve ekseriyeti bu fikrin arkasından sürükleyerek dâvayı kazandı. Erkek, kadın, genç, ihtiyar, çocuk zavallı dört yüz insan toptan sürü ile siyaset-

gâha götürüldü. Merhametin istikbaldeki içtimaî ahlâk tarafına kuvvetle meylettirdiği halkı zabıta dağıttı, mümanaatı kırdı, idam hükmü infaz edildi.

Şimdi asırları beraberce aşarak başka bir devre gelelim. Mucize ve keramet ihsan eden bir Allahın vahdaniyeti altında kıraldan en nâçiz tebaasına kadar herkese mânevî ve ruhî gıda tevzi eden, yanılmaz, şaşırılmaz kilisenin idaresinde Katolikliğin en koyu devrindeyiz.

Eskiye nisbetle hiç şüphesiz büyük bir salâh, bir terakki var. Fakat mürtedleri, kâfirleri, sihirbazlıkla mahkûm olanları diri diri yakan ateşlerin alevlerini Kurunuvusta boyunca görmüyor musunuz? Demek ki cemiyetin, adalet demiyeceğim, sadece azıcık merhamet hissetmesi için bile dinî ilimlerden büsbütün başka şeylere, başka bilgilere şiddetle ihtiyacı varmış.

Bukadar büyük ve kudretli devirlerde, insanlığa büyük hizmetler yapıldığı sıralarda bile içtimaî ahlâkın yok olduğuna göre Ogust Kont'un içtimaî ahlâkı en yüksek ve mütekâmil mertebede göstermesi nekadarkıdır.

Anlaşıyor ki, fkiirler ve fiiller üzerinde içtimaî ahlâkın emin ve kuvvetli bir müessir olabilmesi ancak siyasî uzviyetin ruhuna ilmin derin bir surette nüfuz etmesine bağlıdır. Almanların âlim büyük şairi Goethe'nin meşhur sözünü değiştirerek tekrar edebiliriz:

Nur daima, her zaman daha fazla nur.

İçtimaî ahlâk sahasında her gün daha ileri gitmek için elzem olan esaslı şart, tarihin seyrini tâyin eden kanunları hakkiyle tamamiyle bilmektir; tâ ki Romanın esirlerine, Katolikliğin de mürtedlerine karşı nasıl bu derece zalim olabildikleri anlaşılacak bu gibi içtimaî karanlıklardan katî surette uzaklaşmak, bütün âzasına karşı münevver yani hakkı kabul eder ve insanî bir cemiyetin vazifelerini ifa eden bir içtimaî heyet tesis eylemek mümkün olabilsin. Öğrenelim ve başkalarına da öğretelim; ancak bu zarurî başlangıçlardır ki, ummun salahına en müessir surette nâfiz olabiliriz.

Müsahebemizin bu noktasında birtakım emel ve ümitlerin kayda şayan tearruzu karşısında bulunuyoruz. Biz ve hasımlarımız aynı talim ve terbiye sahasında karşılaşılıyor ve her birimiz bu sahaya sahip olmağa uğraşılıyor. Nasıl oluyor da her iki taraf aynı vasıtaya istinad etmek istiyor? Belki bizim ve onların aynı şeyi tedris etmediğimiz zannolunur. Halbuki bu da doğru değildir. Çünkü eski Yunan ve Lâtince derslerini hiç mevzu bahis etmesek de hesap, astronomi, fizik, kimya, biyoloji gibi ilimlerin tedrisinde nihayet usulde bir fark olabilir, yoksa ilimde fark olamaz. Kim okutursa okutsun, esas birdir. Ve

bundan tamamen ayrılmaya imkân yoktur. Aksi takdirde talebe o mektepleri terk eder. Şu halde talim ve terbiye sahasını ele geçirmeğe çalışmakla ya biz aldaniyoruz, ya onlar. Herhalde arada bir tarafta bir sui tefehüm olmak lâzımdır.

Bir kaidei esasiye olarak serd edilmiştir: Derler ki maarife, tedrisata hâkim olan dünyaya da hâkimdir. Bu kaide yanlıştır kardeşlerim. Eğer doğru olsaydı, mütevali uzun asırlar maarifi, tedrisatı mutlak bir hâkimiyetle ellerinde bulundurmuş olan hasımlarımızın (papasların) pençesinden mânevî nüfuz hiç bir zaman kaçabilir miydi?

Maarife de tedrisata da hâkim olan bir şey vardır ki, talim ve terbiyeyi elinde tutanların ona daima istinad etmelerine ve gayeleri cemiyetlerin her dem tekâmülü ile ahenkdar olmadığı takdirde bunların husulüne mâni olur.

Bu şey nedir? Bu müspet bilgidir. Hiç durmadan artar, çoğalır ve çoğaldıkça kâinatı görüşümüzün, hâdiseleri telâkimizimizin tarzını az çok tâdil eder. Maarif de, tedrisat da bilginin bu tesirinden kurtulamaz; ister istemez ona tâbi olur... Okadar ki, zekâ ve müfekkiyeler âlemine hâkim olabilmek için yalnız muarife, tedrisata sahib olmak kâfi değildir; ilme fenne de hükümlan olmak lâzımdır.

İlme hükümlan olmak? Hâdisatın ışığında bakınız bu iddia nekadar mânasızdır. Bugün-

kü ilim dünkünün evlâdıdır. Bütün ilmî sahalarda Onsekizinci Asrın vaz ettiği mukadimelerdir ki, Ondokuzuncu Asrın ilmini meydana getirmiştir. Onun gibi bugünkü bütün ilmî faaliyetlerin de yarın yeni semereler yaratması tabiidir. Bunun husulüne mâni olmak, yahut mahiyetini değiştirmek hiç bir kuvvetin elinde değildir. Geçmiş zamanların keşifleri ne ise odur. Gelecek zamanların keşifleri de ne olaksa yine odur. Fennin lâkaydisi tam ve katîdir. Ve bundan dolayıdır ki, fennin istemeden, düşümeden kanaatlere indirdiği darbeler kuvvetle hissedilir. Yine bundan dolayıdır ki, heyeti içtimaiyenin geçirmekte olduğu değişikliklerde ve istihalede tesir ve nüfuzu gittikçe artmaktadır.

Şu halde nedir? Biz de birtakım düsturların zaferi için mi tedrisata hâkim olmak istiyoruz? Hayır bizim böyle hiç bir neticeye varmayacak abes tasavvurlarımız yoktur. Fakat müspet ilmin terakkisi bizim için daima faydalı, hasımlarımız için ise daima zararlı olmasındaki sebebi izah eden büyük fark nedir bilir misiniz? Bizim felsefemiz ilimden doğmuştur. Binaenaleyh yeni vaziyetlerin gösterdikleri yollarda zorlanmadan, tenakuza düşmeden tâdilâta uğrayabilirler. Halbuki onların müspet hiç bir ilmin mevcut olmadığı bir zamanda vaz edilen dinî kanaat ve akideleri istikbalde tekevün

edebilecek hiç bir şeyi düşünmemiş, ona hazırlanmamıştır. Bunun içindir ki, muhakemelerin silsilesi her ilmî hâdise karşısında kopar ve kırılır. Filhakika uğraşır ve tekrar, istedikleri şekilde bağlamağa çalışırlar; lâkin ne yapsalar boştur, bâtıldır. Çünkü dünya, ecdadımızın ilk tasavvur ve idrâk demlerinde zan ve tahmin ettiklerinden her an değişen, bütün bütün başka şekillerde görünmektedir.

Hint ve Yunanın güneş hakkında esatirî bir tahassüsü vardır. Herkes bilir. Güneşi; seri, çâlâk atların çektiği bir ateş arabası tasavvur ederlermiş. Akşam üzeri yorgun argın garp istikametinde denize düşer ve ertesi sabah dinlenmiş olarak şarktan tekrar çıkar; seyrine devam edermiş. Bu masalda hiç bir hususiyet görmeyiniz. En müterakki dinî akidelerin de şeniyetten bu kadar aykırı, böyle tasavvur ve müdrekâtı vardır. Onların dünyası heyeti umumiyesi itibariyle tıpkı ateş arabası vehmü hayaliyle hayat ve nur bezleden güneş arasındaki fark kadar ilim ve fen dünyasından uzaktır.

Son zamanlarda müspet bilgi sahasını ikmal eden ve dinî akidelerle telifî müşkül olan yeni bir ilim daha doğmuştur. Bu da içtimaiyat ilmi (sociologie) veyahut tarih kanunları seyrini tespit eden ilimdir. Bu yeni ilim içtimai hâdiseleri içtimai âmilleriyle izah eder ve tevali eden cismanî ve ruhanî

teşekküllerin terakki ve tekâmülündeki esasları anlatır. İçtimaiyat henüz ne lâik, ne de dinî hiç bir tedris çerçevesine girmemiştir. Tarihi hikâye etmek, içtimaiyat okutmak değildir. Bu ilim de mekteplere girdiği vakit dinî akideleri çok sarsacaktır. Onun için hasımlarımızın bu ilmi mekteplerine sokmamağa itina etmeleri lâzımdır.

Tarihî hareketin istikametini gösteren şu müşahedelerle nereye gittiğimizi artık vâzihan biliyoruz. Gittiğimiz hedef ilmî mesaiden doğan nurların her gün daha fazla insanlığa erişmesine ve bununla müterakki olarak içtimai münasebetlerin salâh ve tekâmülüne vâsıl olmaktır. Bu salâh ve tekâmül fiiliyatta emri vakidir. Bu salâhın en bâriz bir delilini ister misiniz? İşte bizi hasımlarımızdan tamamiyle ayıran tolerans.... Kan dökerken, hapishaneleri doldururken, mal mülk müsadere ederken, vicdanları tâzip ederken zulmun husule getirdiği içtimai felâketleri göz önüne getiriniz. Bugün hiç bir şeyi bu felâketlere benzetebilir misiniz? Serbest ilmin, serbest fikrin dinî zulüm ve ceberuta zorla kabul ettirdiği sulh ve sükûndan daha büyük bir içtimai iyilik olabilir mi?

Bugünkü hastahanelerimizi eskileriyle mukayese ediniz; halbuki eskilerinde noksan olan şefkat ve sevgi değildi. Bugünkü hapishanelerimizi eskile-

riyle mukayese ediniz, halbuki eskilerinde din eksik değildi. Bütün bunları göz önüne getiriniz de düşününüz; pek az bir iyilik husule getirmek için bile ne kadar çok bilmek lâzım geliyor değil mi? Şu h a l d e ahlâkî bakımdan da ilmî, bir gaye telâkki etmekle hata etmiş olmuyoruz. Evet biliyorum, siz vasıtadır diyeceksiniz. Lâkin böyle bir vasıta, birinci derecede bir vasıtadır ki, o olmasa cemiyetlerde bukadar salâh husule getiren tâdilâtı yapmak mümkün olamazdı. Bize maddî dünyayı öğreten ilimdir. Sana-yi âleminde bugünkü istifade ve faydaların elde edilmesini münhasıran ilme borçluyuz.

Aynı surette bize cemiyetlerin tekâmül kanunlarını öğreten yine ilimdir. Ahlâkî sahada istifade etmek, cemiyetlere bu yolda faydalar temin eylemek münhasıran ilim sayesinde mümkün olabilir. İlim tekâmül etmek için daima hali hazır, elde edilmiş vaziyetleri mebdei hareket ittihaz eder, ilme muntazam bir tekemmül ve terakki imkânını, devam kabiliyetini veren işte bu hassasıdır.

İçtimaî ahlâk da başka türlü değildir. Bu sahada da hali hazır elde edilmiş vaziyet mebdei hareketimizdir. Bu suretle gerilemelere, abes ve mânasız hallere karşı müdafaa vaziyeti alırız. Bu suretle ecdadımızın ettikleri iyi şeylere semere temin etmiş oluruz. Zira kardeşlerim, bizden evvel gelenlere, atalarımıza, ecdadımıza karşı derin bir minnet ve şükranla mütehassis olmalıyız.

Bizden evvel gelenlerin hepsine, bütün ecdadımıza karşı göstereceğimiz minnet hissi, salim ve iyi tesirleri uzak âtilere kadar giden mühim ve derin bir fazilettir. Minnettarlık ancak bu asrın lisanlarına has bir haslettir. Zira bizler, bu asrın insanları eski medeniyetlerin şeytan veya sahte ilâhlar eseri olmadığını biliriz. Eski devir insanların âsi veya mürted olmadıklarını, devirlerinde insanlık eserine müfid umdeler olduklarını ancak biz kabul ve tasdik ederiz. Şu halde sözümü bitirirken ilk sözüme avdet ediyorum, kardeşlerim, öğrenelim ve öğretelim; en doğru yol, hakikî vahiy işte budur!

İnsan tasavvur ettiği güzelliği, iyiliği, asaleti, hayat sahasında, yalnız olarak kuvveden fi'le getiremez. Buna malûmatının mahdut, kuvvetinin noksan, ihtiyaçlarının çok ve hayatının kısa oluşu manidir. Bunun içindir ki, başkalarıyla birleşmek zorundadır, böylelikle malûmatı genişler, kuvveti çoğalır, ihtiyaçları azalır ve hayatı, birleştiği insanların hayatı boyunca uzar. Masonluk işte bu birliği vücuda getiren ve hayatı asırlardan beri devam eden insanlık teşekkülüdür.

Mason Ritleri

★ Yazan : İ. M. A. ★

[Geçen nüshamızda mason ritleri hakkında umumî malûmatı ihtiva eden bir yazı neşretmiştik. Aynı makalenin muharriri, bu nüshamız için de muhtelif memleketlerde tatbik edilen ritler hakkında bu kıymetli tetkiki kaleme almıştır. Makalede İngiltere, Fransa, Belçika ve İsviçre mason teşekküllerinde tatbik edilen ritler hakkında malûmat bulacaksınız.]

İngilterede — Modern Masonluk 1717 tarihinde İngilterede doğmuştur. İngiliz Masonluğunun geçirdiği büyük bir itizal, yenilerle eskiler arasına fikir ve meslek tehalüfü sokmuştur. 1813 yılında Müttehit İngiltere Gran Loju teessüs etti ve eski Masonlara ait ritüelin bir kısmını kabul ederek dinî müsamaha prensipine avdet etti. İttihadın hükümlerine göre hakikî ve kadîm Masonluk üç dereceyi yani müptedi ve refik derecelerini ve Ordre suprême du saint Royal Arch'ı ihtiva etmek üzere üstad derecesini muhtevidir. Ruyal Arch derecesi 1744 tarihlerine doğru Fransadan İngiltereye girmiştir.

Gran Lojun 5 Mart 1856 tarihli içtimasında Mark Mason yahut Mark Master derecesi ile Ritin eski prensipleri arasında ahenksizlik bulunmayıp bu derecenin tanınmış bilcümle localarca tevcih olunabileceği (bu locaların mevcudiyetleri üstadı âzam tarafından tasdik edilmek şarttır) hakkında itti-

haz olunan karar az bir müddet sonra feshedilmiştir. 1856 senesinde Londrada Loge de maçons du gran Mark Master namında bir loca teşkil olundu. Bu loca İngiltere Müttehit Gran Loju tarafından tanınmamıştır. Bundan başka Londrada Suprêm Conseil du Rite Ecossais ancien et accepte namında bir müessesese mevcuttur. İskoçya ve İrlândada dahi İngiltere Gran Lojundan başka müstakil bir süprem konsey vardır.

1751 tarihinde vukua gelen itizal İngiliz masonlarını eski ve yeni Mason diye ikiye ayırdı. İtizal Lord Bayrın'ın 1747 - 1752 senesine kadar devam eden üstadlığı zamanında olmuştur. Üç ayda bir toplanan ve paralarını umuru hayriyeye sarfetmiyen localar itizal üzerine kapanmıştır. 1723 ve 1738 tarihli Teşkilâtı Esasiye Kanunları arasında görülen fark itizale sebep olmuştur. Eski Masonlarla yeniler arasında mücadele 1813 tarihine kadar devam etmiştir. Bu senenin aralık ayı başında D ü k dö Kent üs-

tadı âzam intihap olundu. Bu tarihte İngiltere Masonları tek bir cemiyet halinde toplanmış bulunuyorlardı. Aynı sene içinde bir gran loj teessüs etti ve müzakere neticesinde Dük dö Kent'in teklifi üzerine Dük dö Sussex İngiltere eski Masonlarının müttehid gran lojuna ittifakla üstadı âzam seçildi ve Masonların tâzimatını kabul etti. 1843 te Kont dö Zetland Dük dö Sussex'i istihlâf etti. Üstadı âzamlığı 1870 senesine kadar devam eder. İsveç kıralı İkinci Oscar tarafından resmi tekrisi ifa edilen (1869) Prens dö Gal 1874 senesinde İngiltere gran lojuna üstadı âzam intihap edildi ve Yedinci Edvard unvaniyle İngiltere tahtına cülûsuna değin 1901 senesine kadar yirmi yedi sene üstadı âzamlıkta kaldı. Bundan sonra Dük dö Connaught üstadı âzam oldu.

Yukarıda zikri geçen ve itizale sebep olduğu bildirilen 1723 ve 1738 tarihli konstitüsyonların müellifi Ceymis Anderson'dur. Bu zat 1684 tarihinde Edimburg'da (İskoçya) doğmuştur. Londraya gelerek İskoçya Presbyterien kilisesine baş rahip tâyin edilmiştir. Bilhassa Masonluğun eski konstitüsyonları üzerindeki mesaisi ile şöhret buldu. 1717 senesinde İngiltere gran lojunu teşkil eden dört eski locadan birinin âzası olması muhtemeldir. Anderson bir kaç sene sonra Masonluğa müteallik işlerle pek ziyade alâkadar oldu. Biraderleri arasında o derece şöhret

kazanmıştır ki, Masonluğun pek müşkül olan tarihini yazmak vazifesi kendisine tevdi edildi. Şöyle ki 29 Eylûl 1721 de gran loj o zaman mevcut locaların eski konstitüsyonlarına göre Konfrerinin ve zaif ve nizamlarını derleyip toplamağa Anderson'u memur etti ve bu işin tetkiki ve bir rapor tanzimi için on dört biraderi bir komite halinde topladı. Bu rapor 20 Mart 1722 de gran loja verildi ve bâzı tâdilâttan sonra Anderson'un eseri kabul olunarak locaların istifadesi için 1723 te tab edildi. Masonluğun tarihini ve eski locaların çoğunda cari olduğu veçhile kadim vezaifi ve umumî nizamları ihtiva eden bu mühim kitap bu suretle vücuda gelmiş oldu.

1738 de bu kitabın ikinci tabı intişar etti. 1723 tabı bulunmaz oldu. Eski Mason kitaplarının meraklıları birinci tabın cildlerini inanılmaz derecede fâhiş fiyatlarla tedarik edebildiler. Bu tabın büyük kıymeti haiz oluşu kadim vezaifin ilk matbu suretini ve umumî nizamları ihtiva etmiş olmasındandır. Bunlardan evvelki Mason tarihi hayalperestane yazılmıştır. Pekte itimada lâyıık olmamakla beraber okuyanları ekseriya mantıksızlığa kadar götürür.

Bâzı müverrihlerin beyanına göre Anderson 1738 tarihli ikinci tabıyla kadim vezaifi tekrar neşrettiği zaman bunda bir çok tâdilât yapmakla beraber metni arasına mânasını değiştirecek mahiyette kelimeler

derc ve ilâve etmiştir. Bu suretle hareketi gran loj içinde teşevvüş husulüne sebep olmuş ve ikinci tabı hükümden iskat etmiştir. Anderson Rite hücum edenlere karşı Masonluğun müdafaası namıyla 1730 tarihinde bir eser yazarak cevap vermiş ve bu eserini konstitüyonların ikinci tabına eklemiştir. Bu hâdise Mason müessesesinin mahiyeti üzerinde ilk münakaşa olmuş ve bu münakaşa Anderson'un vukuf sahibi ve mütebahhir bir adam olduğunu isbat etmiştir. Anderson 1739 tarihinde 55 yaşında iken maşrıkı ebediyete intikal eylemiştir.

Fransa — Fransa Gran Oryan'ı 1773 te tesis olunmuştur. Conseil de l'Ordre namı verilen bir komitenin idaresi altında remzi üç derece üzerine çalışır. Bu Gran Oryan'ın bu komiteden başka bir de süprem konseyi vardır. Bunun başında Grand Collège des rites isminde bir müessese mevcuttur. Bu müessese 60 dan fazla şapitr, yirmi beş Conseil philosophique yahut Aréopage idare eder. İlk süprem konseyin tesis olunduğu Charleston'dan gelen Kont Grasse, Fransa ve müstemlekâtı için 33 üncü derecede bir süprem konsey tesis etmiştir. (22 Eylül 1804) Süprem konseyin himayesi altında 1894 tarihinde tesis edilmiş olan Gran Loj üç derece üzerine çalışır.

Fransanın müstakil millî gran loju 1912 tarihinde tesis

olunmuştur. Bu gran loj Rite du Régime Ecossais rectifié üzerine çalışır. (Grande Loge Nationale indépendante de France)

Belçika — Belçika Gran Oryanı 25 Şubat 1832 de tesis olunmuştur. Remzi localarla iştigal eder. Belçika Süprem Konseyi 1817 tarihinde Brüksel'de tesis olunmuştur. Rite Ecossais ancien et accepte üzerine çalışır. Her iki Mason grubu 1880 tarihli bir muahede ile birbirine bağlıdır. Her ikisi kendilerini kendi dereceleri için muntazam otorite olarak tanırırlar. Süprem Konseye tâbi yüksek dereceli Masonlar remzi localarda alâmetleri hamil olabilirler. Fakat hususî hiç bir imtiyazı haiz olamayacakları gibi haklarında istisnâî hiç bir tedbir dahi alınmaz.

İsviçre — 35 remzi localı Grande Loge Suisse Alpina. Bu granloju idare eden bir Comite - Directeur vardır ki, münavebe suretiyle beşer sene müddetle Alman ve Fransız İsviçresinde çalışır.

Lozan'da 33 dereceli süprem konsey vardır.

Directoir Ecossais en Helvetie namında Cenevrede çalışan müessesenin Saint André locaları, şapitrleri ve daha sair teşekkülleri vardır. Süprem konseyle bu müessese arasında 2 Şubat 1896 tarihli bir ittifak muahedesini mevcut olup 9 Haziran 1910 tarihinde tecdid edilmiş olan bu muahede yüksek

dereceli iki otoritenin muhtariyet ve istiklâllerini bahşetmiş ve bunların teşkilâtı esasiyelerinde ittihadı ve müsterek mesailerini ihlâl edici bir hüküm olmadığını kabul eylemiştir.

İsviçre Süprem Konseyi ile Alpina gran loju arasında da 29 Ekim 1876 tarihli bir muahede mevcut olup her iki otorite bu muahede ile Alpina

gran lojunun remzi localar, süprem konseyin de Rite Ecossais ancien et Accepte dairesinde çalışan bilcümle yüksek dereceler üzerindeki salâhiyet ve hakları kazalarını tâyin etmişlerdir. Maahaza yüksek dereceli Masonlar remzi mahfillerin celselerinde ancak üstad derece ve alâmetleriyle hazır bulunabilirler.

I. M. A.

Tolerans - Müsamaha

insanın kendisine ait herhangi bir fikir için kendi kendini hâkim nasp etmesi, her zaman ancak bir gurur eseri sayılabilir. Tezahür eden görüş farkları, hulûs ve samimiyet sahibi kimselerden sudur ediyorsa, her zaman ve mütesaviyen hürmette şayandır. Bu farklar, hakikati, mütalâa edilebildiği görüş noktalarının müteaddit ve mütenevvi olmaları dolayısıyla, muhtelif görünüşleri altında ifade ederler.

Şu halde bilûmum fikirlerde bir hakikat payına tesadüf edilir. Hiç kimse tam bir hatâ içinde değildir ve hiç kimse tam hakikata sahip olduğunu iddia edemez. Şu halde müsamahakâr olalım. Ve herkesten her şeyi bizim gibi görmesini istemiyelim.

İnsan zekâsı, kendisine attığımız kudrete rağmen zayıftır. O, ancak bir sıra menzillere konduktan ve bu men-

zilleri birer birer zapt ve teshir ettikten sonradır ki hakikate yaklaşır. Fikrî terakkiyi teşvik için bütün fikrî inkılâpların, birbirlerini takip eden safhalarını göz önünde tutmak lâzımdır. Ancak gizlice, başkalarına sezdirilmeksizin müdahale edilirse iyi neticeler alınabilir. Geride kalanları, kendilerine rağmen yürümeye icbar için itmeyiniz, onların önüne geçerek onları teşçi etmekle iktifa ederseniz, onlar sizi takip edeceklerdir.

Bilhassa kat'î beyanlarla, formüllerle ve dogmalarla işe girişmekten sakınınız. Mason ruhuna bundan ziyade muhalif olan bir şey yoktur. Bizim görüş tarzlarımızı başkalarına icbar etmeye çalışmayınız; bilâkis sizin bulduğunuzu başkaların keşfetmelerine, onları sevkediniz. Düşününüz ve düşündürünüz.

Ali Atıf YÖNSEL

Oğluma mektub

Sevgili oğlum,

Bugün yeni bir hayata giriyorsun; gençliğin en zevkli, soruları hatırası hiç silinmiyecek ve daima tebessümlerle yad edilecek en güzel bir hayatına başlıyorsun. Vakıa doğduğun gündən beri alıştığın aile muhitinden uzaklaşmış olmak, ilk günler için biraz tatsız olacak; fakat az zamanda iyi arkadaşlar seçerek kendine yeni bir muhit yaptığın zaman bu tatsızlık gitgide azalacaktır. Hele hafta başları ana baba ve kardeş muhitine avdet fırsatını bulacağın için bu hayatı yadırgamıya sebep görmiyeceksin.

Bugün başladığı yeni hayatla, hakikî hayata doğru da ilk adımını atıyorsun. Çünkü kendini idareye başlıyorsun. Şimdiye kadar daima yanbaşıda görmiyeye alıştığın annen ve baba ile aranda birkaç saatten başlayarak bir haftaya kadar çıkan bir mesafe var: Artık kendi yolunu az çok kendin tayin edecek mevkie geldin.

Oğlum, seni mükemmel bir şekilde yetiştirerek hayata atmak istiyorum. Gayem; seni, kendin için, muhitin için, memleketin için ve nihayet dünya için açık alınlı, temiz, dürüst, iyi kalbli, malûmat sahibi, olgun ve faydalı bir insan olarak yetiştirmektir. Seni bu şekilde

yetiştirilmiş, hayatını kendi alınteri, kendi zekân ve kendi bilgin ile kazanmış, ve başkaları için de faydalı bir insan olmuş olarak görmek istiyorum.

Küçüklüğün tertemiz geçti. Daima özü sözü doğru bir çocuk olarak geliştin ve bugünkü alını açık genç oldun, yarın da açık alınlı bir adam olacaksın. Alını açık adam demek, dürüst adam demektir; dürüst adamın her sözüne inanılır ve her hareketine kıymet verilir. Çünkü daima doğruyu ve bildiğini söyler; daima doğruyu ve iyiyi yapar; en büyük tehlike karşısında dahi bilmediğı ve inanmadığı şeyi söylemez, fenayı yapmaz. Seni küçüklüğünden beri böyle olduğun için seviyorum.

Dürüst adam, kendine güvenen ve inanan adamdır. Sen küçüklüğünden beri kendine güvenmeyi bildin, üzerine aldığın her işi başardın. Kendin için olduğu kadar başkaları için de faydalı olmağa çalıştın. Onun için dir ki sevilmeye lâıyksın.

Şimdi orada kendine yeni bir muhit yapacaksın. Bu muniti yaparken çok dikkatli ol ve acele etme. Etrafındaki yüzlerce çocuğun her biri ayrı ayrı karaktere sahiptir. Bunlar arasında iyisi ve fenası, uslusu ve haşarısı, terbiyelisi ve terbiyeesizi, hulâsa her çeşidi vardır.

Her yüzüne gülene inanma. Kimse ile çabuk dost olma. Bu demek değildir ki dostlarından gayrı çocuklarla görüşme! Bilâkis herkese karşı iyi, nazik ve hürmetkâr ol. Herkesin sana hürmet etmesini istiyorsan sen de herkese hürmet etmelisin. Senin izzeti nefesine ağır gelen şey'in başkasının da izzeti nefesine ağır geleceğini unutma. Başkasına fena söz söylememelisin ki sana da fena bir şey söylemesinler.

İntihap edeceğin dostlar ne kadar iyi olursa olsunlar, ne başkasından gizli bir şey konuş, ne de başkasından gizli bir şey yap; her şeyin açık olsun. Açık adam hayatta hiçbir zaman kaybetmez. Bilmez misin, yerin kulağı vardır, derler. Bu demektir ki her gizli şey bir gün meydana çıkar.

Kimse ile başkası aleyhinde konuşma. Bir arkadaşın hakkında fena şeyler işitebilirsin. Bunları söyliyeni dinleme, tesadüfen ve istemiyerek dinlemiş olduklarını da hemen unut; asla başkasına anlatma ve daima bilmemeziğe gel. Başkalarının kusurlarından istifade etmeyi düşünme; bilâkis meziyetlerinden örnek al.

Sen kendine güvenen bir genç olduğun için izzeti nefesine sahibsin, kendi şerefini her şeyin fevkinde tutmayı biliyorsun. Bir gün hayatta yalnız kuru ekmekle dahi kalsan kim-seden asla borç para istemiye-

ceksin. Sana teklif edilse dahi kabul etmiyeceksin; hattâ bunu kendine yapılmış bir hakaret telâkki edeceksin. Borç para almak daima minnet altında kalmaktır. Minnet altında kalan insan kendi şerefine sahib olamaz.

Herkese inanır görünmekte hiçbir zarar yoktur. İnandır görünmek inanmak demek değildir. Fakat sen yalnız kendine inan. Kime ve neye inanmak, kime ve neye inanmamak lâzım geldiğini sen kendi kendine tâyin edecek kadar zekisin. Hele kendilerini veya ailelerini methedenlere veya servetleriyle mağrur olanlara sade içinden gül. İnsanın kendi kendini methetmesi veya servetiyle öğünmesi kadar gülünç ve o nisbette çirkin şey yoktur.

Bilmediğin şeyi sorup öğrenmelisin; bilir görünmekte hiçbir fayda yoktur; bilmemek ise ayıp değildir. Fakat bilmediğin halde bilir görünmek hem ayıp, hem de zararlıdır.

Hakkını daima arayacaksın. En küçük bir haksızlığa tahammül etmiyeceksin. Bunu yapmazsan daima ezilir, ikinci plânda kalırsın. Hakkını ararken sinirlenme. Kızmak ve sinirlenmek daima kaybettirir. Soğukkanlı olmalısın. Her mücadelede, daima soğukkanlı tarafın galebesiyle nihayet bulur.

Tabii bilirsin, bugünün işini yarına bırakma, diye bir atalar sözü vardır. Bu çok doğ-

rudur, sana rehberlik edecek derecede doğru sözdür. Hakkını ararken de, hakkını alıncaya kadar uğraşmalısın. “Adam sen de, başka zaman da takib ederim!” dememelisin. (Fikr-i takib) denilen şey, bir işin arkasını bırakmayıp sonunu getirmek demektir. Fikr-i takib sahibi insanlar daima gayelerine erişmişlerdir. Her işinde fikr-i takib sahibi olmasın.

Hatırlar mısın, ilk mektebe başladığın sıralarda sana bir tavsiyede bulunmuştum; sana bir vurana sen iki defa vur demiştim. Maksadım seni arkadaşlarını hocalara şikâyete sevk etmemek ve hakkını bizzat müdafaa etmeye alıştırmaktan başka bir şey değildi. Bu tavsiyemi tekrar ederim.

Ağır başlı ol, fakat surathı değil. Güler yüz kadar güzel şey yoktur. Neşe insanı hem sevimli vapar, hem de sıhhatına yardım eder. Sıhhatına çok dikkat et. Sana her zaman söylediğim gibi iki yemek arasında ne abur cubur ye, ne de iç. Kendini fazla terletme, terli olduğun zamanlar cereyanlı yerlerde oturma. Sıhhat en büyük servettir. Sağlam adam her şeye kadir olur. Fakat cılız çelimsiz, sıska insan hem sevimsizdir, hem de hiçbir muvaffakiyet kazanamaz. Sıhhatli adamın bir hususiyeti de temizliğidir. Daima yıkan, dişlerine iyi bak, ellerini her zaman sabunla. Üstünü başını kirletme. Sık çamaşır değiştir.

Ailen, vatanın, milletin senin mukaddesatındır. Bunlara kıl dokundurmayacaksın. Vazifen mukaddesatını muhafaza ve müdafaadır. Arkadaşlarının da aynı mukaddesata sahip ve aynı aşk ile onlara bağlı olduğunu unutma. Onların sana göstereceği hürmeti, sen de onlara göster. Bu arkadaşların arasında yabancı milletlere mensup olanlar bulunacağı gibi, başka ırk, başka dinde, hattâ başka renkte olanlar da bulunabilir. Unutma ki onlar da senin gibi birer insandır ve senin malik olduğun bütün haklara onlar da sahiptir. Onların hepsi ile hiçbir fark gözetmeksizin, kardeş olduğunu aklından çıkarma!

Sözüne sadık ol. Bir şeye söz verirken çok düşün. Fakat söz verdikten sonra kat'iyen rücu' etme.

Ve nihayet yavrum, çalış. Yarın, tek başına, hayata atıldığın zaman, kimseye minnet etmeden, kendi alın terinle, kendi bilginle kazanmak için çalış. Bugün ne kadar çok öğrenirsen, varın bu öğrendiklerinden o kadar çok istifade eder, hayatta o kadar çok kazanırsın. Çalış yavrum, hayatın en büyük zevki çalışmaktır. Biz annen, kardeşin ve ben, hep seni düşünüyoruz, hep seni düşüneceğiz. Birbirimize bağlılığımız bizim en büyük kuvvetimizdir.

Allah seni muvaffak etsin.

Felsefe Kırpıntıları

Logos: Stoiklere göre: dünya mantığı, düşünce tarzının usulü, bilginin metodu, gerçeği cezbeden fikirlerin akışı, Allaha has olan ve ebediyen mevcut bulunan muhakeme kudreti. Allahla insan vasıtası, hükümlerin bilgisi, tariflerin anahtarı, elzem olan maddenin hakikate gidişi ve sahibin şekli, hedefte ahlâka giden yol.

Ahlâk: İyi ve iyi olmayandan bahseden ilim, akaidin hak temeli, tabiat kanunlarını sosyal bir temele bağlayan kudret, arzulanan iyiliğin ve güzelliğin kâinattaki gayesi, insanlığın şekli, tasviri ve muhtevası, iyiyi faydada şekillendirip kanunlaştıran ideal, vicdan kuvvetinin iyide ve hakta görünüşü, insan oluşunun bilgiye dayanışı, tekâmülün ahengi ve iradenin kuvvet oluşundaki yaratıcılığı.

Hürriyet: Otonominin diyalaktığı, metafizik kuvvetin iptidasını yaşatan hareket ölçüsüyle varıcılığa düzen veren tekâmül, tefekkürün gıdası, müsavat için hakka esir düşen kahraman, aşkta hislerden zulüm gören bedbaht, mantık ve idraki manalandıran hakikat, makul akla ve iradeye göre hareket tarzı, nihayet yalnız ve yalnız Allaha mahsus bir mutluluk.

Bilgi: Düşünceyi fiile bağlayıp bir neticeye varma, hakikate varışta hareket ve tecrübe ile varılan netice, metod, esaslar ve

tasavvurlarla varılan hedef, sübjektifi objectifleştiren ve onları hükümlere vardiyan düstur, etraftaki hâdiseleri cüz'iden külliye geçerek izah eden idrak kuvveti, bizi hayra ulaştıran hikmet, ihtiras, haz ve şehvetten bizi uzaklaştıran ahlâkî varlık, kültür tarihini öğreten bir sosyal fonksiyon ve muhassılası, tecrübeden doğan büyük gaye ve harekette ileriye vuzuhlandıran mesnet, âlim için daima aranan ve hiçbir zaman kâfi gelmeyen bir hazine, cahil için karanlığı aydınlık gösteren bir galatı rüyet.

Saadet- Bütün arzuların tatmin edilışı ahlâkî hareketin nihani neticesi, inşirah ifade eden ahvali ruhuye, bazan büyük bir servet, bazan bir dilim ekmek, bazan bir şöhretle ifade edilen haleti ruhiye, ümit verici gayelerde vasıtaların çokluğu, romantiklere göre arzulanan tahayyülün tahakkuku, iç ve dış âlemin ahengi, bir olmayışta oluşu özlemenin düşüncesi hislerin ahlâkî çerçevede itidalle imtizacından doğan ahenk, elemi müteakıp filizlenen bir inşirah ümidi, bir hiçten sonra gelen bir hep, bilgiye dayanarak hayrı ve faideyi istihdaf eden emel.

İnsanlık: Ruh kendini bütün varlığı ile vefada, fikir ihtiyaçlarıyla hemhâl, kuvvet zarafetiyle örtülü, işte içinde bütün haşmetiyle beliren bir kalp.

Necdet Ekrem OLCAY

Méditations Maçonniques

★ J. ESAYAN ★

J'aime méditer parfois sur la journée qui s'achève... C'est avec intérêt que j'ai médité aussi sur l'année maçonnique qui vient de s'en aller.

Le tronc d'acacia que certains avaient cru vieilli, condamné à la stérilité pour longtemps, renaît avec des branches pleines de sève, de feuilles vertes et de nouveaux bourgeons.

J'ai dit condamné à la stérilité et non pas à la mort, car nous savons tous que notre idéal est immortel; tant qu'il y aura sur terre sept personnes capables de raisonner juste, décidées à rester honnêtes, susceptibles d'aimer le Bien et le Beau et désirant le triomphe de la vérité, il sera toujours possible de maintenir cet idéal en vie.

Un idéal ne meurt pas, c'est la plus fine fleur de l'esprit humain à travers les vicissitudes de l'histoire... guerres et conquêtes, dominations et esclavages, révolutions et bouleversements sociaux, sous les empires qui s'en vont, sous les dictatures qui s'érigent, les démocraties qui s'éveillent,.. dans la prospérité économique comme dans les revers politiques, à travers les orages, après les bouleversements, chaque fois que le soleil reluit pour la liberté et la paix, le vieux tronc

d'acacia est toujours là, plus virile que jamais.

La maladie constatée n'est pas spirituelle, elle est simplement organique, elle est due à la faiblesse du corps qui portait l'AME...

Dans le courant de 1949 donc, nous avons eu l'occasion d'entendre une série de conférences ayant pour sujets les faits historiques, la littérature et surtout la philosophie.

Le but de chaque conférencier se concrétisait en cette formule unique "perfectionner l'individu" afin de pouvoir élever le niveau social, et pour y arriver, il était préconisé d'enrichir l'esprit par des connaissances saines en ce qui concerne l'étude de l'HUMANITE.

Docteurs et philosophes, avec des théories mystiques ou basées sur des calculs métaphysiques, ont basé cette étude sur des explications spéculatives. Plus heureux ont été ceux qui ont cherché à utiliser les services de l'imagination et à résoudre le problème ne Poètes.

L'imagination, cette radioactivité du cerveau, a la possibilité de franchir toutes les barrières; elle pénètre là où la science ne peut entrer pour le moment, elle atteint des hauteurs insoupçonnées, ouvrant ainsi le

chemin à des pénétrations futures.

Reprenons notre Histoire de l'Homme, sur ses aîles...

L'homme est le fils d'une vierge naïve obligée de contracter mariage avec le seul mari disponible... Le premier baiser gèle sur ses lèvres, car derrière ses paupières fermées par volupté, elle aperçoit le profil du Grand Tentateur.

Son premier amour consacre son premier péché et sa grande malédiction.

La voilà trompée et abandonnée... La bonté paternelle s'était arrêtée là.

Elle doit maintenant pleurer non seulement sa bonne foi surprise, mais aussi la misère qui l'attend.

Elle a devant ses pieds le cadavre de son fils préféré. Ses yeux dilatés de stupeur s'emplissent déjà de frayeur, car elle voit à travers les âges ses descendants se haïr, se détester et se dévorer comme des loups.

Et notre bonne maman, hélas, avait vu juste. Depuis des siècles, depuis toujours, et partout, malgré leur science et leur sagesse, leur foi, leur vertu et leur conscience, ses enfants s'étaient comportés comme de véritables loups.

Mais qu'avaient-ils donc à se dévorer ainsi ces deux milliards et demi de gens sur cette terre assez vaste pour les abriter tous?

Un original américain a cal-

culé que toute la population de la terre, hommes, femmes et enfants pouvaient très facilement tenir dans une caisse cubique de 750 mètres de côté.... Une pareille caisse, mes amis, pourrait être aisément immergée, un peu au large de notre Pointe du Sarail, et mettre à sa place la fierté humaine, ses audaces, ses rêves et surtout sa prétention d'être le roi de la création.

Voilà l'homme, l'élément de notre étude, dans sa pure simplicité.

Înutile de les classer par couleur, par race, par religion, opinion politique ou tendance intellectuelle, tout ceci provient surtout du climat, du milieu où ils vivent et l'éducation qu'on leur a donnée... le fond de la question demeure inchangée... Chacun selon sa nature, a une façon spéciale de penser, de juger, de sentir et d'agir et chacun à sa manière croit avoir bien pensé, bien jugé et bien agi... Înutile de standardiser les opinions, les conceptions et surtout les consciences.

Le noir qui mange le blanc, après l'avoir rôti selon les règles, et après avoir exécuté les danses selon le rituel, a la conscience aussi tranquille que l'occidental qui l'exploite commercialement, industriellement et financièrement, après avoir entendu sa messe ou récité ses prières.

La philosophie, avec toutes

ses théories n'a pu trouver une formule de réconciliation, d'entente, et de compréhension...

La science maniée avec adresse et honnêteté arrivera certainement un jour à expliquer les secrets qui ont longtemps torturé le cerveau des penseurs et des philosophes, les finesses des sensibilités, les reflexes intellectuels et les envolées sentimentales. Elle donnera aussi son avis sur les réactions des consciences.

Et il y aura aussi, à l'encontre de Pascal et de Bergson, quelqu'un qui viendra expliquer les mystères de la vie et de la mort... Il aura trouvé sans doute, la théorie de la reconstitution des atomes et la formation des cellules vivantes.

Mais lui aussi, jubilé et applaudi ne pourra trouver dans son laboratoire la formule apte à détruire dans le coeur humain les germes du mal, de l'égoïsme et de l'intérêt matériel, bacilles des mésestimes et des haines.

Il faut pour réussir dans cette tâche des principes désintéressés, des doctrines saines et claires. Il faut refuser aux sociologues le droit de classer les hommes par catégories de naissance, ils sont trop nombreux les hommes pour pouvoir être standardisés... Il faut se contenter de chercher chez eux des qualités maximum et des qualités minimum.

Qualités maximum.. Tu seras loyal, poli, juste et bon,

afin de créer une entente fraternelle dans les couches de la société, Tu aimeras le beau car ceci t'ennoblit, tu deviendras tel une fleur qui parfume ou tel un fruit dont la saveur est recherchée.

Qualités minimum.. Tu ne tueras pas, tu ne voleras pas, tu ne mentiras pas, tu ne feras pas du tort au prochain, car ceci est laid et nuisible à l'ordre social.

Ces principes sont inclus dans nos enseignements, ils forment la base essentielle de nos formulaires et constituent l'esprit maçonnique proclamé et déclaré par nous, depuis des siècles déjà, alors que penseurs et philosophes arrivaient peine à comprendre le mouvement des étoiles et la cause des simples événements physiques.

Ces principes claironnés maintes fois par des apôtres de la raison et du courage ont été codifiés par nous et diffusés à l'humanité entière! Liberté, Egalité, Fraternité.

"Liberté" — On doit penser librement, sans fanatisme et sans préjugé, on doit assurer l'indépendance de son coeur et de ses sentiments. On doit se créer une personnalité et la rendre forte. L'intelligence affranchie de cette personnalité aura un seul guide: LE VRAI.

"Egalité" — On doit respecter le droit du prochain afin qu'il soit obligé de respecter le vôtre. On sera loyal, correct et juste.

La généralisation de l'application de ces principes harmonisera les relations et rétablira l'équilibre social.. L'égalité engendre l'équité et l'équité, le BIEN.

“*Fraternité*” — On sera serviable et on sera gentil,. On aidera et protégera le faible on sera généreux, dévoué et bon, car le bien est BEAU.

L'essence de l'idéal maçonnique: Le Vrai, le Bien et le

Beau. C'est la gamme... Chaque maçon est libre de jouer, avec l'instrument qui lui plaît le morceau qu'aura enfanté son talent ou son génie.

L'essentiel est d'éviter les dissonances et de suivre la mesure...

Car plus nos efforts seront coordonnés et plus suave sera l'harmonie.

J. ESAYAN

★ Bu yazının türkçe hülâsası ★

Masonluğun ruhu ölmez bir ruhtur. Yeryüzünde doğru düşünen, namuslu kalmak isteyen ve iyiliği seven yalnız yedi kişide kalsa her zaman o ruhu yaşatmak kabil olacaktır.

Tarih boyunca harp, inkılap, hâkimiyet ve esaret devirleri birbirini takip etmiş, imparatorluklar yıkılmış, diktatörler ortadan kaybolmuş, vakit vakit gökyüzünü kaplıyan bulutlar bulunmuştur; fakat güneşin her yeni doğuşunda kurumak bilmeyen akasya kökünden yeşil dallar yeni yapraklar ve canlı filizler yeniden doğmuştur.

Yazarlar, filozoflar ve tetkikçiler, insanlığın tekâmülüne, saadetine çare aramış fakat bulmamıştır. Alimler atomu bölmemiş, belki de yarın canlı hüceyreyi yoratabilecektir, fakat hiç bir vakit insan kalbindeki hırsı, maddî menfaat ga-

yesini, fenalık kurdunu öldürememiştir.

Bunu yapacaklar vazih ve temiz prensip sahipleridir. Milyarlarca insan vardır; bunlar renk, cins fikir ve hissiyat cihetinden standardize edilemez, onlardan azami ve asgari meziyetler aramalı

Azamî Meziyetler: İyi, âdil, doğru, namuslu olmak, kokulu bir çiçek veya tatlı bir meyva gibi aranmak.

Asgari meziyetler: Fenalık yapmamak, çünkü bu suretle cemiyetin ahengi bozulur.

Bu prensipler doktrinlerimizin temelidir. Biz bunları âlimlerin, filozofların, fizik kanunlarını çözebilmelerinden evvel her tarafa yaymışızdır.

Bu idealin yaşaması için hepimiz çalışırız, alınacak neticenin kıymeti sarf edilen gayretlerin intizam ve ahengine bağlıdır.

Notre Credo

La Franc - Maçonnerie, Institution essentiellement philanthropique, philosophique et progressive, a pour objet la recherche de la Vérité, l'étude de la Morale, la pratique de la Solidarité; elle travaille à l'amélioration matérielle et morale, au perfectionnement intellectuel et social de l'humanité.

Elle a pour principes: la tolérance mutuelle, le respect des autres et de soi-même, la liberté absolue de conscience.

Considérant les conceptions métaphysiques comme étant du domaine exclusif de l'appréciation individuelle de ses membres, elle se refuse à toute affirmation dogmatique.

Elle a pour devise: LIBERTE, EGALITE, FRATERNITE.

La Franc - Maçonnerie a pour devoir d'étendre à tous les membres de l'humanité les liens fraternels qui unissent les Francs - Maçons sur toute la surface du globe.

Elle recommande à ses adeptes la propagande par la parole, les écrits et le bon exemple.

Le Franc - Maçon a pour devoir, en toute circonstance, d'aider, d'éclairer, de protéger son frère, même au péril de sa vie, et de le défendre contre l'injustice.

La Franc - Maçonnerie considère le travail comme un des

devoirs essentiels de l'homme.

Elle honore également le travail manuel et le travail intellectuel.

La Franc - Maçonnerie respecte le droit, enseigne le devoir, réprovoque les violences, l'ignorance, la superstition.

Le devoir est de faire le bien pour le bien, par humanité, par esprit de justice, pour la morale, pour la conscience et la satisfaction du devoir accompli...

La Franc - Maçonnerie ne reconnaît de rigoureusement vrai que ce que la science et le libre examen ont reconnu incontestable.

Elle donne l'exemple de la bienfaisance, pense au pauvre, soutient la veuve, aide l'orphelin.

En raison des principes humanitaires de sa constitution, la Franc - Maçonnerie, pour compléter son immortelle devise:

Liberté, Egalité, Fraternité y ajoute les mots sublimes qui sont dans le coeur et l'esprit de tous les Francs - Maçons: HUMANITE, JUSTICE, PREVOYANCE, SOLIDARITE.

Tout est admis dans la Franc-Maçonnerie est soumise à des scrutins auxquels ont droit de

prendre part tous les Franc-Maçons présents.

La Franc - Maçonnerie possède des signes et des emblèmes dont la haute signification symbolique ne peut être révélée que par l'initiation.

Ces signes et ces emblèmes président sous des formes déterminées au travaux des Francs - Maçons et permettent à ceux-ci, sur toute la surface du globe de se reconnaître et de s'entraider.

Dans leurs Loges, les Franc-Maçons, sous l'égide rituelle de leurs symboles, discutent avec ordre et liberté toutes les questions qui intéressent et agitent les sociétés humaines; ils en recherchent les solutions par des moyens pratiques, pacifiques et, comme citoyens, pour en propager les bienfaits dans l'humanité entière,, en dehors des partis militants et des questions politiques.

Dans la sphère élevée où elle se place, la Franc-Maçonnerie n'a pas d'idées préconçues immuables ; comme l'esprit humain elle s'enrichit des conquêtes de la science pour découvrir de nouveaux horizons, de nouveaux sujets d'études, pour l'amélioration du sort humain, de la famille, des travailleurs de l'esprit et de la main.

Toute cette activité est concentrée autour des sentiments de l'amour sacré de la Patrie, de la Famille, de l'Humanité, de la Science, de la Raison.

Tous ces dignes et respectables principes de la morale sont couronnés par les beaux et grands préceptes du Droit, de l'Honneur et du Devoir.

En dehors de leurs réunions périodiques régulières, les Francs - Maçons organisent des réunions de famille auxquelles prennent part leurs mères, femmes, soeurs, et enfants.

Les femmes, par les grands et louables services qu'elles rendent dans la Famille, dans la Patrie, et par leurs précieuses qualités humanitaires de Mères, d'Epouses et de Soeurs sont très honorées, très estimées dans l'Ordre des Francs-Maçons Elles sont toujours nombreuses à ces fêtes de famille, belles fêtes où elles sont l'objet d'une loyale attention, de cordiale sympathie, de déférence, de respect.

L'esprit moral, loyal, récréatif de ces réunions tenues sous la consigne de l'ordre et du respect, prouve que la Franc-Maçonnerie, sous toutes les formes du bien, tient à associer la Famille, dans la plus parfaite cordialité à l'oeuvre des grands services moraux rendus à la Société

(Le défaut de la Franc-Maçonnerie est d'être cachottière, semblant n'oser se faire connaître malgré ses nombreuses qualités pour la propagande de ses justes idées de progrès.

Continuer ainsi un système

qui, lors des régimes despotiques la forçait au silence, à présent qu'elle a la République et le régime démocratique, c'est laisser croire à des choses mystérieuses qui n'existent pas.

La plupart des personnes qui parlent de la Franc-Maçonnerie sans la connaître, n'en disent que des choses étranges, grotesques, où souvent le ridicule le dispute à l'odieux. C'est le manque de petits précis instructifs sur la Franc-Maçonnerie qui est la cause de ces erreurs si préjudiciables à l'ordre. Le devoir s'impose de réagir contre les dénigrement insensés faits pour déprécier l'Oeuvre des Francs-Maçons.

La présente publication périodique aura pour tâche d'éclairer les esprits bienveillants (et même les malveillants) en démontrant que la Franc-Maçonnerie est une société de Pionniers, de Penseurs, pour l'étude des questions philosophiques, sociales, humanitaires, travaillant sous l'action utile de leurs symboles, à l'étude de la Morale, à la recherche de la Vérité pour en propager les principes avec l'habileté et la dignité qui les caractérise, dans tous les pays où ils se trouvent.

Disons, enfin, pour terminer, que la Franc-Maçonnerie, donnant l'exemple de l'ORDRE DANS LA LIBERTE, et par la rectitude de ses études dans ses Loges, travaille à faire bien

penser, bien dire et bien faire pour la cause de l'Humanité, de la Morale, de la Justice.

Son honneur est d'être utile à la Patrie, à la Famille, à la Démocratie, à la République.

Z.

Akidemiz

Aslen felsefî ve terakkiper-ver olan mason müessesesinin gayesi hakikatı taharri, ahlâkı tetkik ve tetebbü, ve tesanüdü tatbik etmektir. Beşerin maddî ve manevî taalisine, fikrî ve içti maî tekâmülüne çalışır. Prensipleri mütakabil tesamüh, ahire ve nefesine saygı, tam ve kat'î bir vicdan hürriyetidir.

Akideleri: HÜRRIYET, MÜSAVAT, UHUVVET'tir. Masonluk hakka riayet, vazifeyi tedris ve cehaletle batıl efkârı red ve takbih eder.

Riyazî hakikat olarak ancak ilmin ve serbest tedkikatın kabul ettiğini tanır.

Yaptığı iyiliği sırf iyiliğin kendisi için ve vazifesini yapmış olmanın deruni hazzı için yapar.

Şerefi: Vatana, Aileye, Demokراسiye, Cumhuriyete faydalı olmaktır.

Kusuru, kabahatı gizli bir teşekkül olmasındadır. Bu mecmuanın maksadı masonluğun meçhul kalmış olan aslını aydınlatmak olacaktır.

Z.

L'Avenir de la Franc - Maçonnerie

Il faut bien mal connaître la Franc-Maçonnerie pour voir en elle une institution vieillie, prête à se dissoudre. Un examen sérieux porterait plutôt à conclure que, bien loin d'être prête à mourir, la Franc - Maçonnerie n'a, pour ainsi dire, pas encore vécu, qu'elle est à peine sortie de sa période embryonnaire.

Née d'hier, elle s'est développée, elle a grandi, mais elle n'a pas atteint l'âge adulte, la phase qui permet aux êtres de prendre possession d'eux-mêmes.

Comme Hercule, elle a pu, étant encore au berceau, étouffer les serpents qu'une déesse jalouse avait excité contre elle. Mais cet exploit n'est rien par rapport aux travaux qu'il lui incombe d'accomplir.

La Franc-Maçonnerie est appelée à refaire le monde, et la tâche n'est pas au-dessus de ses forces, mais à la condition qu'elle devienne ce qu'elle doit être.

Peut-elle le devenir? Assurément! Puisqu'elle a la faculté de se perfectionner et d'acquiescer tout ce qui lui manque!

Or, ce qui lui manque surtout, c'est la conscience d'elle-même. Elle est comme l'adolescent qui sent se réveiller en lui le sens de la pensée. Les Maçons n'ont agi jusqu'ici que par instinct. Ils étaient guidés par des sen-

timents plus ou moins confus, plutôt que par un discernement raisonné. Mais déjà la raison s'est manifestée en eux par cet esprit d'inquisition qui les porte à demander: "pourquoi?"

On se refuse de subir des usages uniquement parce qu'ils sont anciens. On demande à savoir ce qui les justifie. C'est donc le moment de faire comprendre la Maçonnerie. Elle ne doit plus se contenter d'être symbolique, il faut qu'elle devienne initiatique.

Et lorsque les Maçons seront instruits, lorsqu'ils seront des Initiés réels, des Penseurs dans toute la force du terme, alors quelle sera leur puissance? - Ils ont déjà tant fait, même en agissant inconsciemment, qu'on peut attendre d'eux des oeuvres gigantesques, des transformations modifiant la face des choses et assurant le salut collectif des hommes.

On parle peu quand la vanité ne fait pas parder.

On aime mieux dire du mal de soi-même que de n'en point parler.

Il y a des gens dégoûtants avec du mérite, et d'autres qui plaisent avec des défauts.

La tolérance, principe fondamental de la Franc-Maçonnerie

La Franc - Maçonnerie moderne nous apparait comme une association d'hommes choisis, dont la moralité a pu être éprouvée si bien que, se sentant parfaitement sûrs les uns des autres, ils peuvent pratiquer entre eux une fraternité sincère et sans réserve.

Ces hommes, reconnus bons, loyaux et probes, sont tenus d'éviter avec le plus grand soin tout ce qui risquerait de les diviser. Il leur est spécialement interdit de se chercher chicane quant à leurs convictions intimes, tant religieuses que politiques, leur vertu caractéristique devant être en toutes choses la TOLÉRANCE.

Or, pour être tolérant, il est indispensable d'acquérir des idées larges et de s'élever au-dessus de l'étroitesse de tous les préjugés. La Franc-Maçonnerie s'efforce, en conséquence d'émanciper les esprits, elle s'applique en particulier, à les affranchir des erreurs qui entretiennent la méfiance et la haine parmi les hommes. Ceux-ci, à ses yeux ne doivent être estimés qu'en raison de la valeur effective qu'ils tiennent de leurs qualités intellectuelles et morales, toute autre distinction de croyance, de race, de nationalité, de fortune, de rang, ou de position sociale devant s'effacer au sein des réunions maçonniques.

Il est plus aisé de connaître l'homme en général que de connaître un homme en particulier.

On ne doit pas juger du mérite d'un homme par ses grandes qualités, mais par l'usage qu'il en sait faire.

Nous essayons de nous faire honneur des défauts que nous ne voulons pas corriger.

Lorsque la fortune nous surprend en nous donnant une grande place, sans nous y avoir conduits par degrés ou sans que nous y soyons élevés par nos mérites, il est presque impossible de s'y bien soutenir et de paraître digne de l'occuper.

Nous gagnerions plus de nous laisser voir tels que nous sommes, que d'essayer de paraître ce que nous ne sommes pas.

La même orgueil qui nous fait blâmer les défauts dont nous nous croyons exempts nous porte à mépriser les bonnes qualités que nous n'avons pas.

Notre envie dure toujours plus longtemps que le bonheur de ceux que nous envions.

Rien n'est plus rare que la véritable bonté, ceux même qui croient en avoir n'ont d'ordinaire que de la complaisance ou de la faiblesse.

Les vertus se perdent dans l'intérêt comme les fleuves se perdent dans la mer.

Türk Masonluk âleminin Büyük simaları

Mustafa Reşit Paşa

Reşid Bey 1214/1795 sene-
sinde İstanbulda doğmuştur.
Lâzım olan umumî ulûmu ba-
basından ve camii şerifde mü-
derrisden tahsil etmiştir. Eniş-
tesi İspartalı Ali Paşa sadra-
zam olunca Reşid Beyi kendi-
sine mühürdar yaptı. Fransızca
ansiklopedi Reşid Beyin bu ilk
hizmetini secretaire d'Ali paşa
diye kaydediyor. Reşid Bey E-
dirnede Rusya ile barış şartla-
rını müzakereye memur edilen
murahhas maiyetinde serkâtip
sıfatıyla hazır bulunmuştur.

Reşid Bey Avrupa devletleri
ve medenî heyetleriyle ihtilât
ve münasebet peyda etmek,
Garb devletlerinin hakkımızda-
ki vahim fikirlerini ortadan
kaldırmak için Fransızca bil-
mek muvaffakiyet sebeplerin-
den biri ve belki birincisi oldu-
ğunu ta'kid etmiş olmasındır ki
Fransız lisanını tahsil hususun-
da gösterdiği cehdü gayret şa-
yanı hayrettir. Paris sefiri iken
bâzı siyasî meseleler üzerinde
İngiltere devlet adamlarıyla
müzakereye girişmesi lüzumu-
nu hissedenden padişah, Reşid Be-
yi 1252/1834 senesi ortalarında
hariciye müsteşarlığı uhdesinde
kalmak üzere İngiltere devleti
nezdine sefir nasbetmiştir.

Türkiyenin siyasî mevcudi-
yetini muhafaza ve mülkî ta-
mamiyetini temin etmekten Av-

rupa için nekadar fayda ve
menfaat elde edilebileceği hak-
kında Reşid Beyin serd eyledi-
ği mütalâayı İngiltere kralı
Yedinci Giyyom hüsnü telâkki
ediyordu.

Reşid Beyin Masonluk şıarına
yakışır mütevazı sözleri, nazik
evzâ ve doğru neşriyatı sa-
yesinde İngiltere ve Fransada
Türk muhibliği memulün fev-
kinde taammum ve terakki e-
diyordu. Orada bulunduğu sıra-
da İngiliz localarından birine
kabul edilmiş olan Reşid Bey,
bu suretle Masonluk idealine
karşı aşkını gizlemiyordu.

Reşid Bey 1835 tarihinde
rütbei vezerat ve müşirî ile ha-
riciye nezaretine getirildi. İs-
tanbula avdetinden bir müddet
sonra hariciye nezareti uhde-
sinde olarak Londrada bulun-
masına devletçe lüzum görüldü.
günden hamiyetli vezir bu de-
fa da İngiltere devleti nezdinde
üzerine almış bulunduğu mü-
him işleri başarmağa çalışıyor
ve bundan bilistifade bir taraf-
tan da localarla münasebetini
idame ediyordu. Abdülmecidin
tahta cülûsunu haber almasıyla
İstanbula avdet eden Reşid
Paşa padişahın Babiâlide vüke-
lâyı kabul ettiği sırada huzura
kabul olunarak Encümeni mah-
susu meşverete dahil olmuştu.
On beş seneden beri istihsal ey-

lediği vukuf ve tecrübe üzerine devletin islahı ahvalini temin edecek tek çareyi takdir eden Reşid Paşa, vukelânın sükûtuna rağmen padişaha efkâr ve mütalâatını arz etmiştir. Reşid Paşanın padişaha takdimine memur olduğu lâyiha devletin istikbalini kurtarmakta en müessir âmil olmuştur. 1256/1840 senesinde Gülhane meydanında umumun müvacehesinde bizzat okuduğu hattı hümayunun, yani Tanzimatı Hayriyenin neşir ve ilânı devlete ve millete Reşid Paşanın büyük bir hizmetidir.

Sadaret makamına getirilmiş olan Reşid Paşanın pek mühim olan siyasî icraatını bu mecmuaya sığdırmak mümkün değildir. Reşid Paşa siyasî zaruretlere göre kâh hariciye nezaretinde bulunarak, kâh makamı sadarete gelerek idarei umur ederdi. Altmış yaşında iken 1274 tarihinde vefat etmiştir.

Mustafa Reşit Paşayı "Osmanlı tarihinde başlı başına bir varlık" olarak vasıflandıran ve kendisinden "Osmanlılar devrinin ilk hakiki diplomatu ve imparatorluk diplomasî mesleğinin müessisi" diye bahseden

Hayat Ansiklopedisi onun şu ayrı meziyetlerini de zikrediyor:

"Reşit Paşa, Türkiyede ilk defa Darülfununu kuran ve bir de akademi açan adamdır. Padişahların gelişigüzel adam öldürmelerinin, mal müsadere etmelerinin ve vilâyetlerde aynı şeylerin yapılmasının önüne geçen de odur. Askerî, malî, idarî, adlî, harsî birçok yenilikler yapmıştır. Onun bu yaptıkları kadar değerli bir himmeti de Alî, Fuat, Mitat ve Cevdet paşalar gibi kabiliyetli kimse-ler yetiştirmesidir."

Masonluk âleminde Anderson reformu

★ I. M. Seydol ★

17 nci Asır ortasında İngiltere, "millî" bir karakter taşıyan bir inkılâp geçirir: Bu inkılâp hamlesi kral hanedanına karşı İngiliz halkının ve onları idare eden Lordların millî hâkimiyet uğrunda giriştikleri mücadeledir. 1648 yılında Birinci "Charles: Çarlis" in parlâmento orduları karşısında yenilmesi, hapsedilmesi, nihayet 1649 da kendi sarayı karşısında idamından sonra cumhuriyete benzer bir hükûmet kurulur. Fakat büyük siyasî bir zafer kazanan "Cromwell" memleketi bir diktatör gibi idare eder. Birinci "Charles" in idamından sonra dul karısı "Henriette" Dördüncü Hanri'nin kızı Mari Dö Mediçi Fransa'da 14 üncü Lui'nin himayesine sığınır, Sen Jermen'e yerleşirler; ana vatanla, İngiltere ile muhabereye girişirler. İkinci Çarlis'i tahta geçirmeğe uğraşırlar; Stuvartların Katolik, diktatör Cromwell'in Protestan (Protestanların mütaassıp bir şubesi olan Püriten) olması da bu ihtilâlde rol oynar.

18 inci Asrın başında yarım asır evvel bir demokrasi hamlesi ile bir görüşe nazaran sarılmış, bir görüşe göre de tekem mül etmiş olan İngiltereyi mez-

hep bakımından da incelemek mevzuumuzu tenvir eder: Zira bir gelişmenin tarihî, dinî, siyasî, içtimaî sebepleri vardır. Üstad Anderson'a umumî Mason nizamlarında bir reform ihtiyacını telkin eden de bu buhranlı durum olmuştur.

Bu zamanda İngilterenin mezhep durumu şöyledir: Katolikler, Anglikanlar, Kalvenciler, kiliseye gitmeyen, yalnız Allahı düşünerek ibadetin insan için kâfi olduğunu farz eden "Kua-ker" ler, İsanın ulûhiyetini, temasilini, resimlerini inkâr eden "Socinien" ler, Allahı üçe iblâğ etmek isteyenlere muhalif olan Müslümanlar gibi bir Allah fikrini ileriye süren Vahdaniyetçiler, Masonlar gibi mezhep hürriyetini müdafaa eden "Latudi maire" ler hem kiliseye, hem devlete çatan, hücum eden müstakiller, hiç bir dini silsile, ruhani sınıf kabul etmeyen (Müslümanlar) gibi "Presbytérien" leri, yine protestan mezhebinin bir şubesi olan "Presbytérien" lerin ayrıca bir tarikatı olan Püritenler... (1729) yılında Londrayı ziyaret eden meşhur Fransız müellifi Montesquieu, İngiltereyi bir mezhep anarşisi içinde görür. dine bağlı bir memlekete dinî

anarşi gayet tabii olarak siyasi anarşiye yol açar. Bilhassa bu muhtelif mezhepler arasında irtibat noktaları bulunamaz, sosyal çevrede bir "tolerans" terbiyesi yaşamazsa...

17 nci Asrın sonunda İngiliz vesair milletlere mensup fikir adamları bu mezhep ve iman anarşisine son vermek istiyorlardı. Bundan dolayıdır ki, Erasmus, thomas Mare, Bacon, Toland, Tindal, Locke, Hobbes, J. Stuart Mill gibi filozoflar hep iç ihtilâflarının, mezhep, tarikat ayrılıklarının esas bir temelini bulup birleşmek taraftarı oldular. Bunun için de "Mezhep hürriyetini tolérance" ı t a v s i y e ettiler. Masonluk bu müşterek temeli benimsedi. 18 inci Asrın başında papas ve aynı zamanda Mason (Anderson) u görüyoruz: Büyük üstad 1723 te Mason umumî nizamname, başka bir tâbirle, anayasasını kaleme almıştır.

Anderson eski ritüelleri, Masonluk tarihini, o vakitler İngiliz cemiyetine hâkim olan felsefî, dinî, sosyal kanaatleri bir aydın gibi tetkik etmiş, bir kaç biraderle beraber 27 Eylûl 1721 de hazırladığı lâyhayı 14 yüksek dereceli üstaddan mürekkep bir heyetin tenkid ve müzakeresine sunmuştur. Bu el yazması proje 17 Ocak 1723 de Londra büyük mahfilinin umumî celsesinde resmen müzakere edilmiş ve bu suretle meşhur anayasa meydana gelmiştir.

Bu anayasanın birinci bahsi din ve Allah bahsidir. Kabul edilen metinde şu ibarelere tesadüf ederiz: "Mason yemin ve taahhütleriyle ahlâk kanununa itaata mecburdur; birader Masonluk mesleğini iyice anlayabilirse hiç bir zaman, ahmak bir mülhid veya dinsiz olamaz. Eski zamanlarda memleketin dinini tatbik mecburiyeti vardı. Bütün vatandaşların inandıkları müşterek bir dinin haricinde başka bir din telkinine çalışılmazdı. İnsanları tefrik eden kanaatler ne olursa olsun, her itikada karşı âdil, hakşinas davranmak lâzımdır. Bu suretle Masonluk ferdler arasında samimî bir dostluk ve birlik mih-rakı olur."

1723 anayasasının ilk bahsi "Déiste: İlâhiyeci" bir inançla yazılmıştır. Bundan sonra 1738 de esas nizamname tekrar gözden geçirilmiş, tâdilâta uğramıştır. Anayasadaki bu tadilâtan evvel 1717 senesinin 27 Haziranında İngilterede 4 locanın birleşmesiyle büyük loca teşekkül etmişti. 27 Haziran 1717 tarihi asrî Masonluğun doğum yılıdır. Büyük loca teşekkül ettikten sonra eski nizamnamele-ri de yeni baştan gözden geçirmek lüzumu hâsıl olmuş, müteferrik locaları bir merkezden idare etmek için anayasada değişiklik yapılmıştır. Kâinatın ulu saniine inanmak meselesine bu kadar önem verilmesi sebep-siz değildir. Locke bir eserinin 48 inci sahifesinde şöyle diyor:

“Allahın mevcudiyetine inanmayana asla müsamaha gösterilmemelidir. Medenî bir cemiyetin bağlarını teşkil eden mukaveleler, taahhütler, yeminler sözünü hiç bir zaman tutmayacak bir dinsize tahmil edilemez. Tanrı fikrinin medenî bir cemiyette inkârı nizamsızlığa, karışıklığa sebep olur.”

1738 anayasasındaki Saniî âzam inancı din kitaplarında belirtilen inançtan başka bir şey değildir. Fransızların bu husustaki kanaat serbestisine bizim mesleğimiz hiç bir zaman iştirâk etmez.

Fransaya göç eden İngiliz muhacirleri 1713 Mtreht Muahedesiyle Stuartların tekrar Hanovre hanedanının işgal etmekte oldukları krallık tahtına geçmeleri kabil olmadığı siyaseten anlaşılınca locaları daha umumî, felsefî, ilmî gayelere tevcih etmek ihtiyacı hâsıl oldu. İşte Fransada Şövalye Raunsay, İngilterede Anderson bu kanaatleri temsil ederler. O halde 18 inci Asrın ilk yarısında Masonluğu siyasî ihtiraslardan, emellerden kurtarmak, muhtelif memleketlerdeki Mason teşkilâtını her memleketin millî bünyesine göre büyük bir mahfile raptetmek, yeni alınacak biraaderler hakkında sıkı tahkikat yapmak, mesleğe gireceklerin tasvibnamelerini bir merciden vermek, gerek ideoloji, gerek disiplin bakımından bir hamle yaratmak bu reformun bel kemiğini teşkil eder.

Ölmez Sözler

Yalnız bir tarafı dinleyerek karar verenin kararı doğru dahi olsa âdil sayılamaz. — Seneca.

Ceza yapmak beşerî, fakat affetmek İlahidir — Peter von Winter.

Akıllı bir adam kendi tecrübelerinden, daha akıllı bir insan, başkalarının da tecrübelerinden istifade eder. — Çin Atasözü

Akıl yalnız hakikatte bulunur — Goethe.

Kalbde doğruluk varsa, karakterde güzellik olacaktır; karakterde güzellik olunca evde tatlılık olur; evde tatlılık olunca millette düzen olacaktır; millette düzen olduğu zaman dünyada sulh olur — Çin atasözü.

Batıl itikat kafaların dinidir — Bürke.

İnsana sadakat yaraşır görse de
ikrah
Yardımcısıdır doğruların Hazreti
Allah
Ziya Paşa

Dünya güzel bir kitaptır, fakat okuyamayanlara pek az faydalıdır. — Goldoni.

Düşüncesiz öğrenme boşa giden iştir — Konfeçyüs.

İzmirde "Nur,, Mahfili

★ Açılış merasimi münasebetiyle İzmir'de matbuat erkânının da iştirakiyle yapılan büyük bir toplantıda dernek başkanı Mim Kemal Öke mühim beyanatta bulunmuştur. ★

(İzmirde yeniden kurulan Nur Mahfilinin açılış merasimi Şubat ayının ilk haftası içinde yapılmıştır. Türkiye Mason Derneği Reisi Profesör Operatör Dr. Mim Kemal Öke ve Merkez âzasından Bay Ferit Üp İzmire giderek tesis merasiminde hazır bulunmuşlardır.

Mahfilin tesisini tâkiben İzmir matbuat erkânının da davetli olarak hazır bulunduğu bir toplantı yapılmış ve Prof. Mim Kemal Öke sorulan muhtelif suallere cevaplar vermiştir. Bu toplantı ve Mason Derneği Reisinin beyanâtı İzmirde pek büyük alâka uyandırmış, mahallî gazeteler bu hâdiseyi birinci sayfalarına büyük puntolarla ve resimlerle geçirdikten maada geniş sütunlar tahsis eylemişlerdir.

8-2-951 tarihli Yeni Asır gazetesi, beş sütun üzerine bir başlık altında ve Mim Kemal Öke'nin suallere cevap verirken alınmış bir resmi ile dercettiği yazısında aynen diyor ki:)

Dün Mason locasının açılması münasebetiyle İzmir Masonları bir toplantı yapmışlardır. Toplantıya İstanbuldan sureti mahsusada davet edilen Türkiye Masonları büyük üstadı Dr. Mim Kemal Öke başkanlık etmiştir.

Toplantı, masonlar için zevkli bir fikir ziyafeti olmuştur. Buna matbuat müntesipleri de davetli bulunuyordu. İlk defa söz alan Operatör Mustafa Sakarya genel başkan büyük üstad Mim Kemali selâmlamış ve "burada vicdan ve söz hürriyeti hâkimdir, herkes üstaddan istediği soruyu sorabilir" demiştir. Büyük Mason üstadı bu imkânın verilmesinden ötürü teşekkürlerini sunmuş ve sorulacak sorulara cevap vermeğe âmade olduğunu bildirmiştir.

Bunun üzerine masonlar tarafından on soru sorulmuştur.

Bunların belli başlıları şunlardı:

1) Kemalizmin Masonlukla alâkası?

2) Masonlar dinsiz ve milliyetsiz midirler?

3) Masonluk ve insanlık.

4) 14 Mayıs'tan sonra kurulan demokrat rejimle masonlar arasında iş birliği yapılabilir mi?

5) Masonluğun kökü hakikaten dışarıda mıdır?

6) Masonluk ferdî bir yolda mı ilerler, yoksa toplulukla mı?

7) Vicdan hürriyeti?

8) Masonluk şimdiye kadar gizli bir cemiyet halinde idi, bundan sonra da bugünkü telâkiler karşısında gizliliğini muhafaza edecek mi?

Vesaire..

Büyük Mason üstadı bu sorulara şu cevapları vermiştir:

"— Masonlukla Kemalizm a-

rasında prensipler bakımından hiç bir fark yoktur.

Masonluk din ve mezhep değildir. Bir insanlık mefkûresini gerçek kılmağa çalışan bir teşekküldür. Atatürk'ün yurdda ve cihanda sulh doktrini Masonların insanlığa hitap eden bir doktrinidir. Binaenaleyh Masonluk; fikrî, ahlâkî, içtimai bir müessese olmak itibariyle Atatürk'ün halkçı ve cumhuriyetçi doktrini ile bir ahenk halindedir.

Atatürk'ün millî ve insancı prensiplerinde bütün Mason umdeleri de yaşamaktadır.

Masonluk memleketimizde himaye görmüştür. Atatürk Masonluğa o kadar kıymet vermişti ki heyeti vekileye, başta gelenlere masonların himayesini emretmiştir. Bunu her vakit ispat edebilirim. Atatürk:

— Ben mason olmam; fakat bu cemiyetin faydalı olduğuna kaniim, demiştir.

Diğer bir misal, bugün yaşayan şahıslarla ispat edebilirim.

Memleketimizde bir mason kongresi yapıldı. Atatürk kongrenin tazim telgrafına lütüfkâr bir cevap verdi.

Biz masonlar Kemalizmin bütün umdelerini benimsemiş bulunuyoruz. Onunla aramızda ayrılık, tezat yoktur.

Diğer soruya cevabım şudur:

Masonlar dinsiz değildirler. Beynelmilel bir teşekkül ile sempati münasebetleri kurabilirler. Fakat hiç bir vakit milliyetsiz olamazlar. Bir ırk ve dine dayanan

milliyetle siyasî milliyet arasında bugün büyük fark vardır. Dünyada Biyolojik ve politik ırk dâvası kalmamıştır.

Türkiyede de milliyet, ırk dâvasının dışında bir memleket dâvasıdır. İnsanlar, milliyetsiz olamazlar. Milliyet, siyasî hudutlarla ayrılmış, bir bayrak ve mefkûre altında birleşmiş topluluklar demektir.

Masonların dinsiz telâkkisi bize çevrilmiş kötü bir isnattır. Türk masonluğu dinsizlikle asla alâkadar değildir. Bugünkü dünyada ateizm diye bir şey de kalmamıştır. Milliyet ve dini inkâr edenler aramıza giremezler, bunun örnekleri vardır.

Vicdan hürriyeti, prensiplerimizin başında gelmektedir.

İnsanlık telâkkimizle biz insanın fikrî, ahlâkî, içtimai sahadada tekâmülünü kastediyoruz.

Demokrasinin masonlukla olan münasebeti nazik bir mevzudur. Masonluk çok uzun asırlardanberi demokrasi şekliyle idare edilmektedir. Temelimiz demokratiktir. Bugünkü rejim de demokratik bir rejimdir. Masonlukta; fikir ve ahlâk demokrasisi vardır. Fakat dereceleri, fikrî ve ahlâkî yükselişi ifade eder. Bu kademelere muvaffak olanlar yükselirler. Masonluk yalnız bu bakımdan Aristokrasiye benzer.

Masonluğun kökünün dışarıda olup olmadığı konusu birçoklarını çok ilgilendiriyor. Farzediniz ki kökü dışarıdadır. Kızıl-ayın, Uneskonun da kökü dışarı-

rıdadır. Fakat masonluğun kökü dışarıda değildir. Diğer teşekküllerle temasta bulunur; fakat hariçten idare edilmez. Federasyon yoktur. Türk Masonluğunda vicdan hürriyeti esastır.

Masonluk artık gizli değildir. Fakat her cemiyetin idealine göre bir çalışma sistemi vardır. Hiç bir kulüp herkese kapılarını açamaz. Bu hal masonlar için de caridir. İnsanlık aşkının yaşadığı memleketlerde fikri ezecek zulümler olamaz. Bazı realiteler, hakikatler vardır ki ancak zihnî olgunluğa kavuşanlara açıklanabilir. Masonluk ferdi terbiye ile kemale erişir.

Büyük üstadın sözleri çok derin bir alâka ile dinlenmiş ve bundan sonra samimi konuşmalar yapılarak toplantıya son verilmiştir.

Bu toplantı münasebetiyle

(Demokrat İzmir) ve (Anadolu) gazeteler de uzun sütunlar tahsis etmişlerdir. (Demokrat İzmir), M. Kemal Öke'nin beyanatını nakleden kısmını şöyle bitiriyor:

Profesör 14 Mayıs'tan sonra açılan devrin. Masonluk cereyanını itmam ettiğini de teyid etmiş, masonluktaki fikrî aristokrasinin, hakikatte demokrasi cereyanı ile tezat teşkil etmediğini misallerle anlattıktan sonra fikir hürriyetine tanınan geniş hudutlar içinde artık Masonluğun bir takip mevzuu olmasından endişe edilemeyeceğini belirterek sözlerini şöyle bitirmiştir:

— Bununla beraber bir gün localarımızın kapanması yine düşünülecek olursa, endişe etmeyiz. Çünkü, bu "nurlu ideal" kalblerimizdeki yerini daima muhafaza edecektir."

Masonluk, içtimaî müsavâtı emreder; bir kimseye işgal ettiği mevki veya elinde bulundurduğu servet ve kuvvete göre değil, liyakatine göre kıymet verir.

Mason iptilâ ve ihtirasa mukavemet edecek kuvveti kendinden alır; cemiyet içinde kendisine isabet eden vazifeyi ifa için ihtiyaç göreceği bilgi ve faaliyeti başkalarından beklemez.

Masonluk tedkik ve tefekkür hürriyetinin sönmez bir ocağıdır. Her Masonun faaliyeti ile kaimdir. Lâkin meydana getirdiği eserler ve ortaya koyduğu fikirler devam edecektir. Masonlar bu eserlerin çoğalması ve faydalı fikirlerin yayılması için, her şeye rağmen, mütemadiyen çalışacaklardır.

"Hangi dünyada yaşıyoruz?.."

★ AHMET EMİN YALMAN ★

Bir milletvekilinin mason localarının kapatılması için bir takrir hazırladığı hakkındaki haber münasebetiyle Vatan başmuharriri Ahmet Emin Yalman, (Hangi Dünyada Yaşıyoruz?) serlevhasıyla neşrettiği bir başmakalede Türkiyede mason localarının kısa bir tarihçesini yaptıktan ve (tek parti devrinde hiçbir nevi içtimâî teşekküle tahammül edilmediği için Abdülhamit'ten de haşin davranılmış ve mason locaları kapatılmıştır) dedikten sonra (Profesör Mîm Kemal gibi millî ve dinî hisleri tam bir vatandaşın reisliği altında varlığını kuran Türk masonluğuna) temas etmektedir. Ahmet Emin Yalman makalesini şöyle bitirmektedir:

"Zararlı ve mahzurî bir rol oynadığına dair hic bir delil göstermeden, sırf (kökü dışarıda) diye bunu kapatmağa teşebbüs etmek, memlekete hiç bir fayda temin etmez, fakat hür dünya demokrasisi ile sıkı temaslar aradığımız ve kendimizi iyi bir şekilde tanıtmaya mecbur olduğumuz bir sırada memleket için çok zararlı olur. Bu şekilde hareket etmekle; masonluk gibi fikir ve içtimâî mahiyeti dünyaca malûm olan ve hürmete lâyık diye kabul edilen bir cemiyetin varlığına, bir asır evvelki taassup devrinde tahammül ettiğimiz halde bugün tahammül edememek mevkiine düştüğümüz ve faşist bir yol tuttuğumuz yolunda bir zehap yaratırız.

Türk masonluğu, kökü yurdumuzda olan bir Türk cemiyetidir. Kökü dışarıda değildir. Başka memleketlerdeki mason

teşkilâtiyle olan temasları mahduttur. Fakat zaten tek parti devrinin yarattığı bir demir perde zihniyetinin mahsulü olan (kökü dışarıda) taassubunu zihinlerimizden söküp atmak zamanı çoktan gelmiştir. Kökü dışarıda olan iyi ve fena şeyler vardır. Fenaları kökü dışarıda olduğu için değil, fena olduğu için reddederiz. Fakat hayırlı ve faydalı gayeler takip eden her nevi teşekküllerle, kökü nerede olursa olsun, işbirliği halinde bulunmağı ve insanlık âlemiyle sıkı surette kaynaşmağı; demokrasi ve terakki yolunda bulunan Türk milleti için cazip bir gaye sayarız.

Bu satırlar masonları müdafaa etmek için değil, her şeyden evvel (kökü dışarıda) zihniyetini tenkid için yazılmıştır. Mason cemiyetinin kapanması gayesiyle bir harekete girişmek meylini gösteren milletvekilleri-

nin iyi niyetinden şüphe etmeyiz. Fakat meseleyi yakından tetkik ederlerse şuursuz bir taassup cereyanını veya ortalığı bulandırmak ve dedikodu uyardırmak emelini temsil edenlerin yarattıkları havaya, hiç farkında olmadan, sürüklendiklerini ve hatalı bir taassup yolunda ol-

duklarını elbette farkedeceklerdir.

Müsbet ve yaratıcı faaliyetlere atılmamız lâzım geldiği bir sırada, böyle dedikodu mevzularıyla ve taassup zihniyetleriyle vakit kaybedildiğini görünce, insan kendi kendine şu suali sormaktan kendini alamıyor: "Hangi dünyada yaşıyoruz?"

Hakikat nasıl aranılır?

Masonluğun dinlerden farkı şudur ki, masonluk hakikate sahip olduğunu iddia etmez. Masonluk talimatının dogmalarla, itikatlarla hiç bir alâkası yoktur. Her Mason, kendi kanaatlarının binasını kendisi inşa eder. İşte bu maksatladır ki Mason, düşünmek sanatının icrası için Masonluğa kabul edilmiştir.

Bu sanat, kabalıklarının giderilmesi lâzım gelen maddeler üzerinde icra edilir. Diğer bir ifade ile Hakikatın şeklini değiştiren hataları kazımak lâzımdır. Bu hatalar her yerdedir, fakat gizlidir. Bu hatalar, sahte gözüken ve bâtil itikatlara, safsatalara dayandığı sezilen her yerden, her şeyden tard edilmelidir. Bâtil itikat, hakikate dayanan bir malûmatın tehaccür etmiş, kabuk veya ceset haline gelmiş bir şeklidir. Hatâ ise bu şeklin ancak bozuk bir ifadesinden ibarettir.

Şu halde hiç bir şeyi berveçhi peşin reddetmiyelim. Her hangi bir suizan ve tarafgirlik, muhakememizin bitarafliğine muhaliftir. Hakikatin hakikî dostu, kendi zihnî ufkunun daracak dairesi içine kapanmış dar fikirli, mahdut düşünceli biri olamaz. Bu dost, şimdiki kanaatlarda bir değişikliği tahrike müstait, bütün fikirleri benimseyen açık bir zekâ olmalıdır. Sabit fikirlere sahip olup ta bu fikirleri muhafaza etmekte ısrar eden bir kimse, bir nur ve ziya adamı, bir terakki âmili değildir. Bu tipte bir insan, sadece her şeyi bildiğine inanan ve hiç yanılmadığını iddia eden bir zavallıdır. Eğer tekris bu gibi kimseleri irşat edememişse bu kimseler, gözlerini kapıyorlar ve haricî kalmakta ısrar ediyorlar demektir.

Ali Atif YÖNSEL

"Demokrasi nerede varsa, orada Masonluk vardır."

★ Bir teklifin yaptığı akisler ★

Aşağıdaki satırlar 31 ocak 951 tarihli Akşam gazetesinden iktibas edilmiştir:

Tokat Milletvekili Ahmet Gürkan'ın Büyük Millet Meclisine Mason Derneklerinin kapatılması hakkında bir kanun teklifi vermesi, mucip sebep olarak da Atatürk tarafından kapatılan bu derneklerin bilâhare Cemiyetler Kanununa aykırı olarak açılmış bulunduğunu ileri sürmesi üzerine, mütalâasını sorduğumuz Türkiye Mason Derneği Başkanı Ord. Prof. M. Kemal Öke şunları söylemiştir:

"— Derneğimizin kapatılması hakkındaki cereyanlar yeni değildir. Eski iktidar zamanında da Sinan Tekelioğlu tarafından Meclise verilen bir takrirle cemiyetimizin kapatılması isteniyordu. İçişleri Bakanlığı o zaman bu takrir üzerine kökümüzün dışarıda olup olmadığını araştırdı. Neticede cemiyetimizin tamamen millî dâvalara merbut olduğu ve Cemiyetler Kanununun aradığı esaslar dairesinde teşekkül ettiği ve çalıştığı anlaşıldığından, faaliyetimizin devamına karar verildi. Bu bakım-

dan, bu kabil iddialarla karşılaşmamız yeni değildir.

Masonluğun dinsizlik olduğu iddia ediliyor. Halbuki cemiyetimize girebilmek için Allaha inanmak şarttır. Allahsız olanlar katiyen mason olamazlar. Biz sadece taassuba, irticaa düşmanız ve bununla mücadele ediyoruz.

Vatansızlığa gelince, bu da tamamen gülünç ve bilgisizlik mahsulü bir iddiadır. Büyük vatan şairi Namık Kemal masondu. Kafkas cephesinde şehit olan Faik Paşa, Damat İsmail Hakkı Paşa, Sadrazam Talât Paşa masondular. Bunların vatansız olduklarını kim iddia edebilir?

Amerika Cumhurbaşkanı Abraham Lincoln, F. Roosevelt masondular; Truman 33 üncü derecede masondur. İngiltere Kralı 6 ncı Georges masondur. Bunlar da vatan haini kimseler midir?

Masonluk İspanyada yoktur, Rusyada yoktur. Nazi Almanyasında yoktu, Faşist İtalyada yoktu. Demokrasi nerede varsa, orada masonluk vardır."

İnsan nefsi için değil, insanîyet için yaşar. Tariki hayatta nâ-
ili saadet olmak isteyen kimse hava ve hevesten içtinab etmek ve her şeyden evvel hemcinsinin saadetine hâdim olmak gerektir.

Masonluk hakkında yanlış görüş ve düşünceler

★ H. A. Kermen ★

Fran - Masonluk, Kızılay, Kızıllaç, Çocuk Esirgeme cemiyetlerinde ve diğer hayır cemiyetlerinde olduğu üzere âza kaydı hafta ve propagandası gibi (1) resmî bir tarzda âza kaydı teşebbüsünü anti - masonik addederek katiyen reddeder.

Fran Masonluk, akli selimin kabul edemeyeceği koyu bir cehaletin eskiden beri taarruz ve hücumuna hedef olmuştur. Bu garazkârane husumetin sebepleri nedir, ne olabilir?

Bir çok nâdan ve bedhahların neşrettikleri bu yanlış fikirlerin sebeplerini tetkik edip Rediî mahiyetini meydana koyduğumuz zaman muarızlarımızdan iffet ve necabet sahibi olmıyanları i k n a a çalışmak beyhudedir. Selâmeti muhakkemeğe mâlik olup da mevzuumuz hakkında doğru bir fikir edinmek arzusunda bulunanlara hitab etmek lâzımdır.

Bu geniş Formasonluk teşkilâtının sükûtunu hayretle karşılayanlar olabilir; belki de bu sükût ağır ve itiraz kabul etmez delâile karşı cevap vermeğe muktedir olamamaklığın nişanesi olarak tefsir edecekler de bulunabilir.

Evet!. Bir tecavüze uğrayan kimse kendini müdafaa mecbu-

riyetinde kaldığı hakkındaki kanaatlere biz de onlarla beraber iştirak ediyoruz.

Bununla beraber, mevzuumuz bitarafane izah etmek sadedinde şunu söyliyeyim ki, taarruz ve hücumlara karşı cephe almağa âzadan adetçe mühim bir kısmı kıymet ve ehemmiyet vermekte ise de aynı nisbette mühim bir kısım biraderlerimiz de buna tenezzül etmemegi tercih etmekte olup bu noktai nazar dahi kabili müdafaa göründüğünden ve çünkü ortada bizi tâzip edici bir şey bulunmadığı gibi umumî kalem münakaşalarının (polémique) lerin cemiyetimizin şeref ve haysiyetiyle telif edilmesine imkân olmadığı fikrindedirler.

İmdi Masonluk hakkındaki husumetin açık sebepleriyle, muarızlarımızca itiraf edilmeyen veya edilemeyen gizli sebepleri tetkik edelim.

Diyorlar ki, eğer Masonlar hayır işleriyle meşgul iseler saklanmağa ne lüzum var? Mason olmıyanlar hariç kalmak üzere mâbetlerinde ne için inziyaya çekiliyorlar? Şayet orada her şey namuslu ve yolunda cereyan ediyorsa neden kapıları sürmeleyerek mâbetleri bu esrarengiz mahiyeti muhafaza ediyor?

Bu suallere karşı delillerimizden evvel neticeyi başa alalım:

(1) La campagne du recrutement des membres.

Masonluk gizli bir cemiyet = societ  secret  deĝildir. Tekmil prensipleri bol ve geniş bir edebiyat halinde kitapçı d kk nlarında merak edenlerin tetkikine arz edilmiştir. Umumî prensipleriyle düstur ve akideleri = Doctrines'leri bir çok defa kendi tarafından genişçe neşredilmiştir.

Fran Masonluk, hususî bir sırrın sahip ve zilyedi de deĝildir. Yaşamak sanatına yani ahenkdar bir hayatın inkişafına sahip ve has olmaklıĝa sır denilirse bunu kabul ve tasdik ederiz. Evet, her memlekette bir çok filozof ve ahyarın, hissemend olduĝu bu sırra masonluk kemali sadakatle baĝlıdır.

Ancak, Masonluk herhangi hususî bir hikmet ve tasavvufa s lık ve diĝer insanlarca meĝhul bir kuvvet ve tesire mâlik bulunmuyor. Devlet ve dine, herhangi bir kimseye karşı complot yapmaĝa alışmıyor. Efk r,  mal ve  sarını gizlemeĝe de muhtaç deĝildir. Bilâkis, bunları neşir ve tamim etmek ister.

Farmasonlar arasında tanışma işaretleriyle ritüelin işa ve neşir edilmediĝi doĝrudur. (1) İşaretler, bir cemiyet tarafından âzasından gayriya verilmeyen hüviyet varakaları gibidir.

Rit ele gelince, hikmeti beşer menbaları olması itibariyle tekris edilmeyenlere verilebilmek için çok dikkate, çok tetkik ve ihtirama muhtaçtır.

Eserin tamikine kabiliyet ve

samimiyet lâzımdır. Binaenaleyh yukarıda arzettiĝimiz izaattan Fran-Masonluk gizli bir cemiyet olmayıp societ  - ferm e, kapalı bir cemiyet olduĝu neticesine varılmış olur.

Kapalı bir cemiyet olması ise: Haricî  lemde kopacak tel ş ve heyecanın fikrî mesaisini ihlâl etmesine karşıdır; keza, bu âlemin taassubuna karşıdır; fikir ve vicdan hürriyetinin fikranı dolayısıyla Masonluĝu anlayabilecek kudreti haiz olmayanlara karşıdır; as l ve necip his ve fikirden mahrum olan mütecessis kimselere karşıdır; lâkayt, âciz, n  ehillere, düşmanlara karşıdır.

Fakat, namus ve iffet sahibi olup da serbestçe tetkikat icrasına müstenid ve  renmeĝe teşne kardeşleri olan insanlarla hayırhahlıkla muttasıf bulunana kapılar açıktır. Ve bunlar serbest olarak hayırk r nuru seyir ve temaşa edebilirler.

Arşa, ancak âlemi tecerrüd ve itik fta itil  edilebileceĝin-

(1) Böyle olmakla beraber bu ritüeller basıldıkc  resmî makamlara verilmektedir. Nitekim Millî Eĝitim Bakanlıĝınca ıkarılan Türkiye Bibliyoĝrafyasının son neşredilen 950 III.  nc  cild 315 inci sayfa. Yeni ıkarılan rit ellerimizin bir hakkında aynen şu satırlar yazılmıştır: (Türkiye Mason Derneĝi - Türkiye Yüksek şurası, üçüncü derece çalışma usulü - Us. derecesi mesaf rehberi - İstanbul (Yeni F zilet Matbaası) 35 S. 8  F... K.

den mesainin teccessüs merakına karşı emniyet ve muhafaza altında kalmasının sebebi kolayca anlaşılır.

Fran-Masonluk, şahsi meçhul büyük âmirlerin (superieur) emrine tâbi olduğu hakkında bâzan ortaya atılmış olan sözlere gelince böyle gülünç isnatların Masonluk e s a s prensiplerine mugayir olduğuna kailleri de şüphe edemez. Ancak Masonluk esas prensiplerinin müesses bulunduğu serbestii tetkikat ve âdilâne tahkikat ile bir hüküm ve kanaatin vücut bulmasına müsait olduğundan Masonluğun talimine has olan vicdan ve şahsiyetiyile tezat teşkil eden hayalâtı biraz sonra red ve cerh edeceğiz.

En ziyade tekrar edilen delilsiz itab ve serzeniş ise Masonlar, birbirlerine yardım etmek ve yekdiğerini kayırmak suretleriyle yüksek maaşlı şerefli mevki ve makamâtı ele geçirmeleri keyfiyetidir.

Bu münasebetsiz gevezeliği nâhoş bir eda ile tekrarlayan gafillere: "Vaka zikrediniz!" diyoruz. Çünkü, hiç bir delil gösteremiyceklerdir. İtham ve isnad edilen fiili isbat etmek gerektir.

Ancak, teemmülsüzlükleriyle, delilden mahrumiyetleri bu tarzda yapılan isnadların vasfı mümeyyizlerinden biridir. Çok basit ve sade olan hakikat şudur, ki umumiyet üzere devlet

memuriyetlerinde pek az Mason vardır, veyahut hiç yoktur. Fakat, hayalât her yerde Mason görecekt derecede bâzı müheyyiç kimselerin peşini bırakmadığı için hemen bütün memuriyetlere nasb ve tâyinlerde Masonluk, ait olduğu makam nezdinde istese dahi muktezi tesamühü, yardımı bulamayacağından tavassut edemez.

Dahası var: Her Masonun kanaatı vicdaniyesini rehberi hareket ittihaz etmesi katî ve sarîh bir düsturdur. Bir Mason intihab etmeğe davet edildiği zaman ancak bu kanaat daire-sinde intihabı icra eder.

Bundan maada, bir Masonun resmî bir makamı işgal etmesi neden itirazı davet etsin? O Mason da diğerk insanlar gibi bir vatandaş değil midir? Eğer Masonları himaye ve tesahüp etmekten korkuluyorsa mesuliyetler almış olanların da ırkî münasebet, dinî karabet, mektep ve aile münasebetleri gibi alâkaların tesiratından hariç kalmalarına imkân yoktur.

Kardeşlerinden herhangi birinin aleyhinde olduğu farz edildiği takdirde dahi tarikatin esas prensipi olan tarafsızlığın tatbik ve icra mevkiine konması men edilemez. Fran-Masonlar arasında câri münasebata müessir olan samimiyet, dostluk ve sadakat rabitaları başkalarına karşı onları haksızlığa sevkedemez.

Masonluk düşmanlarının en

menfur siyaseti “sosyete” ile hiç bir münasebet ve alâkası bulunmadığı halde “Farmason” isminin bir çok ahvalde gülünç denilecek bir tarzda ileri sürülmesinden ibarettir ki:

“İftira ediniz, iftira ediniz, herhalde bir eser bırakacaktır” meşhur söz (1) yerinde sarfedilmiş olur.

Masonluğun iltimas ve himaye taraftar olduğu maksadıyla yapılan telkinata verilecek cevap ise vaka ve delil gösteriniz demekten başka bir şey olamaz.

Mahfile dühul talebinde bulunan bir kimse orada lütûfkâr bir himaye ve nüfuzu şahsî ve herhangi maddî bir menfaat bulabileceğini beyhude yere ümit etmemek için ihmali caiz olmayan mükerrer ihtaratta bulunulmakla beraber bu hususta namzede verilen izahatta “Bu gibi fikir ve niyetlerin Fran-Masonluk umdeleriyle tahakkuk ve telifine imkân olmadığı ve Farmasonluk daha yüksek, daha ulvî menafie hâdim ve meyyal bulunmasından sivil hayatın muhtaç olduğu refah ve saadetin husulü vazifesini âzadan her birine terk etmiştir.”

Mâbede davet edilmemekten müteessir olan filân ve falân vatandaşın tavsifi gayri kabil bir sui zanda bulunmaları da mümkündür. Farmasonluk hiç bir kimseyi bu hususta ter-

gib ve teşvik edemiyeceğinden ihmal edilmiş olduğuna hiç bir kimsenin iddiaya hakkı olamayacağını burada tekrar etmek tam yeridir. Vicdan ve şuuru bir kimseyi oraya celb ediyorsa, gelsin, isteyen kapıyı çalsın fakat.. Herkes girmesin!

Elhasıl, hakikati aramaktan çok kolay olduğu için müphem ve asılsız isnadlarla, bilmediği halde ahvale vâkıf görünmeğe, başkaları da yaptığı için tafrafuruşlukla, riyakâr etvar ve hareketlerle ve gençliğe mahsus farfara ile de, bâhusus kendi kendini aldatmaktan mütevellit haşin tabiatıyla, iğbirarlarını tevil için başkalarını iğfal etmenin acisiyle Masonluk itham ve tezyif edilmiş oluyor.

Eskiden akıl sakametiyle mahlûl bir meczubun veya bir intikam arayanın küçücük şüphe ve suizan rafızılığıyla gûya sihirbaz addedilen adamın diri diri yakılması kâfi bir sebep iken bugün o odun yığınları tütmüyor ise müfsitler henüz hayattadırlar.

Garezkâr olduğu kadar kadîm bir düşman da Roma Katolik kilisesi, yani Papalık ruhani kürsüsüdür.

Şurası bedihidir, ki Masonluk hukuk ve vezaifinde müsavatı, kanaatlere hürmeti, vicdan hürriyetini bir kelime ile hürriyet mefhumunu telkin ve iltizam ettiğinden nüfuz ve taziyeki altına almak isteyen, fikre ve kanaatlere cebren müda-

(1) Calomniez, calomniez, il en restera toujours quelque enose.

hale eden, yani üst kısım diktatörlüğünde monarşi devletlerle Papalık makamı ve alt kısım diktatörlüğünde (Bolşevizm) ile muhasım bir kuvvet olarak karşılaşmaktadır. Kaldı ki, bir mahfile âza kaydü kabul etmek için ilk şart hür ve iyi bir şöret sahibi olmak umumî prensipler icabıdır.

Fikri, esareti altına alan (Dogme) un tazyikinden azade olarak iradei cüziyenin maniasız, engelsiz hüküm ve takdirine âmade yalnız medenî noktai nazardan değil ve fakat fikren; vicdanen, aklen hür olmak demektir.

Hür olmanın güzel bir tarifi de hakikati olduğu yerde arayıp bulmak ve tavsiye ettiği şeyleri yapmaktır. Hürriyetin bu ilk takdir şartı bilcümle itirazları bertaraf etmiş olur. Zira, kendi kanaatlerine göre bir hüküm ve karara varmakta hür insanlar isteniyorsa ve kendi akıl ve idrakine sahip insanlar arzu ediliyorsa, siyasî veya içtimaî fikirlerin cebren kabul ettirilmesini istemekte bu adamların pek iyi intihap edilmemiş olduğu teslim olunmalıdır.

Hulâsa, bir çok evlât babalarını mahfilde oğullarını yanlarında görmekte sevinç duymaktadırlar. Eğer Masonluk havf ve ihtiraza lâyük bir müessese olsaydı böyle mi olacaktı?

H. Kermen

Ölmez Sözler

Asıl düşüncelerle arkadaş olanlar asla yanlış değillerdir — **Ph. Sidney.**

Eğer bir esirin boynuna zincir geçirirsen bir ucu kendi boğazının etrafına sarılır. — **Emerson.**

Sır senin esirindir. Eğer ifşa edersen o seni esir eder — **Atasözü.**

Felsefede ehemmiyetli olan gayenin elde edilmesi değil, gayeye giderken yolda karşılaşılan şeylerdir. — **H. Ellis.**

Yere düşmekle cevher sakit olmaz kadr-u kıymetten — **Namık Kemal.**

Demokrasinin bütün hastalıkları daha ileri bir demokrasi ile tedavi edilebilir — **A. Smith.**

Bir ayak kaymasında kendinizi kurtarabilirsiniz, fakat bir dil kaymasından asla! — **Franklin.**

İyi bir dinleyici, bir müddet sonra bir şeyler öğrenen kimsedir. — **W. Mizner**

Doğruluk ebedî bir güneştir, dünya onun gelişini durduramaz. — **W. Philipe.**

Bütün bilgileri sığınağım olarak seçerim — **Bacon.**

Masonluk

Roma Kolejleri — Yazılı Kanunlar

★ İbrahim Hoyi ★

Franmasonluğu kadim, köhnelik ile bağlayan zincirin bir başka halkası da, Roma'daki mason cemiyetini içinde barındıran Roma kolejleri idi. Din ve devletin birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak hüküm ve nüfuzunu kullandığı iptidaî devirlerde kurulmuş bulunmakla, bu Roma kolejleri, çatısı altında san'at teşekküllerini olduğu kadar, mülkî müesseseleri ve dinî kurulları da toplayıp birleştirmekte idi. İnsanlığın tekâmülünde öylesine faydalar sağlayan bu hususiyeti, Roma İmparâtorluğunun inkirazına kadar muhafaza; prensip ve merasimlerini ortaçağ mason korporasyonlarına devir ve intikal ettiren Roma kolejleri, toplantılarını kapalı kapılar ardında yaptıklarından, buraları siyasî partilerin ve her türlü gizli, esrarlı doktrinlerinin sığınağı oldu. İlk asırlarda yaşayan imparatorlar, ellerinden geldiği, güçlerinin yettiği kadar bu kolejleri mürakabeye kalkıştılar. Fakat bu kolejler, daha sonraki devirlerde büyük nüfuz ve imtiyazlara sahip oldular. Nasıl ki bina korporasyonlarının çoğu İngiltere'ye, Romalılarla birlikte gelmiştir, Avrupa'da dolaşan mimar dernekleri işçileri de yine bu devrede ortada görün-

müşlerdir. Dinî ma'betlerde çalışacak mütehassıs amele ve işçi kıtlığı; mimarî san'atını tetkik, bunu meslek edinen ve kendilerini buna veren kimselere bir takım hususî imtiyazların bağışlanmasına sebep oldu. İngiltere'de 15 inci asırdan evvel inşa edilmiş bulunan sivri ve Norman istilindeki bütün dinî binaları Franmasonların yaptıkları muhakkaktır. Bu da, Franmasonların yaptıkları her binanın üzerine kendi işaret ve alâmetlerini hâkketmiş olmalarından anlaşılmaktadır. Bu teşekküle mensup san'atkârlar, takımlar halinde bir memleketten ötekine giderek hizmetlerini arz ediyor, işlemekte buldukları binaların yakınında küçücük kulübelerde yatıp kalkıyor, ve baş masonun emir ve nezareti altında yaşıyorlardı. Bu işçi, dülger ve zanaatçılar kasabadan kasabaya, şehirden şehire konup çalışarak, birbirleriyle görüşüp tanışarak, dil ve memleket farkı gözetmeksizin birbirlerini kardeş, yahut dünya vatandaşı diye tanıdılar. Bu suretle; ırk, örf, âdet, dil, garaz, mânia ve sınırlarını yıkıp bütün insanlara kardeşlik payesini vermeği güden masonluğun hakikî maksat ve gayesini yerine getirmiş oldular. Bu ve-

sile ile, san'at noktasından şurasını da belirtelim ki, Gothic diye yanlış olarak adlandırılan güzel, sivri uçlu mimarî tarzını keşfedenler masonlardır. O masonlar ki, yalnız kendileri bu mimarî tarzının inşa, usul ve prensiplerine vâkıf idiler; güzel ve derin bir hususiyeti bulunan teşekküllerinin en cesur, şahlanmış senbollerini berceste bir şekilde kullanarak inşa ettikleri ma'betlerini tanrılarına sunmuşlardı. Bir başka ifade ile: Her biri üslup zarafeti, san'at kudret ve güzelliği numunesi olan bu binalar, Franmasonların yer yüzünde; Tanrı ibadetine hasır ve nezrettikleri ma'betlerde Saniî A'zamı Kâinata ulaştırmağa çalıştıkları son gücüne kadarki cehd ve gayretlerinin en naçiz bir armağanını dile getirmektedirler...

Yazılı Franmasonluk kanunlarına gelince, bunlar Ahiman Rezon, yani anayasa kitabında toplanmıştır. Ahiman Rezon kelimeleri İbranice üç tabirden derlenmiştir: Ahin = Kardeşlik, Manah = Seçmek ve Razon = Kanun, yasa mânasına gelir, her üç kelimenin birleşmesiyle de "seçkin kardeşlerin kanunu" cümlesi ortaya çıkar. Yazılı olmayan kanun ise bir hayli geniştir ve masonluğun âlemşümül teamülleri içinde meknuzdur. Hepimiz biliriz ki, mesleğimize girenlerin muhak-

kak surette erkek olması şarttır. Fakat Fransa ve Amerika'da bu usulü değiştirip, kadınları da mesleğimize almak temayülü görülmüştür. Nitekim, Fransa'da da bir ara bu temayül büyük rağbet kazanmış, hattâ 1805 de, İmparatoriçe Jozefin, bir locaya başkanlık etmiştir. Amerika'da bazı bölgelerde kadın masonlar vardır. İngiltere masonluğu bu fikre asla yer vermemiştir.

Bugünkü masonluğa gelince, 18 inci asrın iptidalarında "Franmasonluk" tarihinde asla karşılaşmadığı müthiş bir ihmale uğramıştı. Fakat 1717 yıllarına doğru Fransız Dr. Deasaguliers, İskoçyalı papaz doktor Anderson ve İngiliz George Payne adlarında üç kişinin teşebbüs ve gayretiyle masonluk müessesesi yalnız İngiltere'de değil, bütün dünyada küşayış bulmağa başladı. Ameli masonlukla zerrece ilgisi bulunmayan, enyüksek tabakadaki insanlarla, mütevazi mevki sahipleri eskisinden çok daha sayıda bu mesleğe yazıldılar. Memleketin kalbur üstü asilleri, hattâ hanedan ailesinden olanlar, teşkilâta mensup bulunmakla öğünmekte idiler. Hızlı bir tempo ile genişleyip, nüfuzunu İngiltere'den dışarıya da yayan masonluk, Avrupa kıtasında, İngiliz müstemlekelerinin-

de, Avustralya, Yeni Zelanda, Hindistan ve diğer memleketlerde de ışıklarını çoğalttı. İstatistikler bize, 1927 yılında Avrupa ve Asya kıt'asında 7000 mason locasının faaliyette bulunduğunu göstermektedir. 1949 da ise bu rakamın herhalde bir iki bin daha fazla olmuş olacağına inanmaktayım.

Fakat mükemmel bir hürriyet sistemi, birlik insan kardeşliği mefkûresini güden, akıl ve zekânın gelişmesini, bilginin artmasını terviç eden masonluğun elbette ki koyu düşmanları olacak, karanlık aydınlığı boğmak, kapamak isteyecekti. Müstebit hükümdarlar, localarında kapalı kapılar ardında iyilik, fazilet ma'bedi kurmağa çalışan masonlardan ürüyor, korkuyordu. 1735 de Portekiz'de, papazlar hür fikirli insanların kıblesi olan masonluğu, mutaassıp engizisyoncuların böğürlerine batmış bir diken diye saydılar, ve derhal harekete geçtiler. Mason localarını kapadılar. 19 uncu asır ortalarına kadar Portekiz'de masonluk türlü türlü takip ve cezalara uğratıldı. İspanya'da da masonlar aynı âkıbetlere maruz kaldılar; tevkif, işkence, ağır hapis, ölüm eski masonların gündelik katığı haline geldi. Bütün bu felâketlere rağmen, Franmasonluk yine alabildiğine yayıldı. Fakat, 1751 de İspanya baş engizisyoncusu Peter Torrubia, mesleğimizi sırf içinden

vurmak maksat ve gayesiyle, masonluğa girmeye muvaffak oldu. Cemiyete yazılı kardeşleri öğrendi, tanıdı ve derhal paçaları sıvayarak 97 locayı hükûmete ihbar eyledi. Yakalanan bütün masonlar işkenceye uğratıldılar. Kral Altıncı Ferdinand, Franmasonluğun yüksek hiyaneti vataniye suçu olarak ölümlü cezalandırılacağını irade etti. Büyük baskılara uğrayan İspanya masonluğunun, türlü türlü badirelerden geçtikten sonra, bugün de Franko İspanyasında hâlâ masonlar faaliyetinde değildir.

İtalya, İsveç, Polonya, Almanya ve hattâ İsveçre'de bile masonluk faaliyeti şiddetli surette men edilmiştir.

Gelecek yazımızda, bütün ilim ve fenlerin, mihaniki ve süsleme san'atının temeli هندسه üzerine yüksek, entellektüel binası kurduğu, amelî ahlâkiyat ve azat kabul etmez sadakati fiil ve hareketlerini şiar edinen masonluğun bir başka cephesini, manevî cephesini gözden geçirmeğe çalışacağız.

İbrahim HOYİ

DÜZELTME

1 numaralı sayımızda çıkan (Müzik ve Ahlâk) makalesini saklıyacak karilerimiz şu tashihleri yapmalıdır: (36) inci sayfada (16) inci satır çıkarılacaktır. (37) inci sayfada (4) üncü satırda (Pridagog) kelimesi (pedagog) (38) inci sayfada (14) üncü satırda (teskin) kelimesi (tarsin) olarak düzeltilecektir.

Vâdideki mucize

★ Margaret Lee Runbeck ★

[Aşağıdaki yazı American Magazine mecmuasından naklen Bütün Dünya'nın mart nüshasında neşredilmiştir. Hikâye değil, vakyadır. Kahramanları, başta John Grant adlı motosikletli polis olmak üzere, belki hepsi, belki bir kısmı Masondurlar, belki de hiçbiri Mason değildir. Fakat Masonluğun aradığı ve ağışuna almak istediği insanlar, işte bu tip insanlar ve Masonluğun varmak istediği dünya işte böyle bir dünyadır:]

BU hikâye yalnız alâka celbedici olduğu için şayanı dikkat değildir. Burada anlatılan vak'a, günlük alelâde mucizelerdendir.

Bir gün John Grant adlı motosikletli polis, San Fernando kasabasının Ralston caddesinden geçiyordu. O, bir maksadı olmamakla beraber etrafa bakınıyordu. Zaten John Grant, hayatta çok sıkıntı çekmiş bir adam olduğu için herkese iyilik yapmak isterdi.

Grant, o gün karısını ve üç küçük çocuğunu görmek üzere eve gidiyordu. Ralston asfaltı etrafındaki evler küçük olduğu halde hepsinin birer bahçesi vardı. Kendi halinde huzur içinde yaşayan bu insanların içinden geçerken Grant, üzeri katranlı kâğıtla kapatılmış ve etrafı toz toprak içinde bulunan bir kulübe gördü.

Komşuların bir araya gelip, bu evdekilere neden yardım etmediklerini düşündüğü sırada, elleri çamaşır dolu bir kadın ku-

lübeden dışarı çıktı. Grant, kadının o evde oturup oturmadığını merak etmişti. O, tereddüt içinde, asfalt üzerinde yarım mil kadar ilerledikten sonra, başkalarının dertlerine ortak olması lâzım geldiğini düşünerek geri döndü.

Geri döndüğü zaman evin önünde kimse yoktu. Grant, evde dikkatli bakınca, onun zannettiğinden daha fena bir vaziyette olduğunu gördü.

Kapıya doğru ilerleyince evin kapısı olmadığını farketti. Kapının yeri tamamen açıktı. Bir yere vurarak beklemeğe başladı. Karanlıktan deliğin olduğu tarafa doğru bir kadın geldi ve karşısında duran yabancı'nın yüzüne merakla baktı. Onun resmî üniformasını görünce müteReddit bir tavır takındı.

“Bir şey mi oldu?” diye sordu.

“Hayır efendim... Buradan geçerken evinizin kapısının olmadığını farkettim. Size bir kapı temin edebilmek için yardım

edebileceğimi düşünerek evinize geldim.”

Bayan Nellie Gentry'nin korkak hali geçmişti. O, polise: “Hakikaten bir kapıya ihtiyacımız var. Zira havalar soğumağa başladı.” dedi.

Kadıncağız Grant'ı içeri aldı. Grant karanlık kulübeye girince, yatakta yatan ve kendisine şaşkın şaşkın bakan 13 yaşında bir kız gördü. Annesi kızın adının Rosemary olduğunu, ona belinden ameliyat yapıldığını ve bir müddet bu şekilde yatmasının icab ettiğini söyledi.

Etrafa bakınmağa devam eden Grant, bu sırada kulübenin pencerelerinin de bulunmadığını farkettiler. Pencere yerine birer delik açılmış ve bu delikler birer beyaz kâğıtla kapatılmıştı. Kulübedeki diğer eşyalar ikinci bir yatak, bir sandalye ve yemek pişirmek için küçük bir gaz ocağından ibaretti! Gördüğü feci manzara karşısında tüyleri diken diken olan Grant: “Ben sizi evvelce hiç görmemiştim. Siz ne zamandan beri burada oturuyorsunuz?” diye sordu.

“Burası bizim kendi aramızdır. Burasını birkaç sene evvel satın almıştık. Maksadımız güzel bir ev yaptırmaktı. Fakat kısmet değilmiş...”

Zavallı kadının verdiği şu kaddarcık izahat, onun başından bin bir felâket geçtiğini meydana koyuyordu.

Gördüğü manzara karşısında çok üzülen Grant, kasabadaki bir arkadaşına gidip, pencerele-

re takılmak üzere camı olup olmadığını soracağını söyledi. Bu habere çok sevinen Rosemary artık yattığı yerden dışarısını ve semayı görebileceğini söyledi.

Hemen motosikletine atlıyan Grant kasaba istikametinde yol almağa başladı. Tanıdığı merhametli bir marangozun dükkânını önünde durdu ve ona vaziyeti anlattı. Marangoz, bu kulübe için güzel bir pencere yapacağını söyledi. Grant, oradan ayrıldıktan yarım saat kadar sonra iki marangoz kulübeye varmışlardı. Pencere deliğinden kâğıtlar çıkarılınca evin duvarları sallanmağa başladı. Marangozla Grant çerçeveyi güçlkle yerine yerleştirdiler. Bundan sonra, kırık dökük kapıyı yerine takmağa teşebbüs ettilerse de, kulübenin neresini tutsalar parça parça kopuyordu. Marangozun her çekiç vuruşunda kulübe yıkılırcasına sallanıyordu. Vaziyeti tehlikeli gören marangoz, dükkânına giderek, üzerine kapıyı asacak birkaç tahta getirdi.

Onlar bu işle uğraştıkları sırada, kapıda küçük bir kamyon durdu. Kamyonun içinden bir Meksikalı çıkarak konuşmağa başladı. Bu feci manzara karşısında çok üzülen adam onlara yardımda bulunmak üzere bir şey getiremediğine üzülyordu. Evin sahibine akşam yemeğinde ne yiyeceklerini sorduğu zaman “bilmiyorum” cevabıyla karşılaşınca evine giderek bir

saat sonra birkaç çocuğu ile birlikte geldi. Çocukların her birinin elindeki sepetlerde ve paketlerde çeşit çeşit yemekler vardı. Bütün bunlardan başka Meksikalı ceketini çıkararak evin tamirine yardım etmeğe başladı.

Bu sırada, akşam olduğu için, Grant ve marangoz tamir işine son vermişlerdi. Eve giden Grant, meseleyi polis arkadaşı Olsen'e açmış ve o da bu aileye memnuniyetle yardım edeceğini bildirmişti. Ertesi sabah, erkenden ikisi de kulübenin bulunduğu yere gittiler. Olsen de âletleri ile tamir işine katıldı. Fakat tamamen harap olmuş olan kulübenin neresine el atsalar hayret içinde kalıyorlardı. Bu sırada onların aklına, etrafta başıboş dolaşan kimselerden istifade etmek fikri geldi.

Her önlerine gelen kimseye bu meseleyi açmağa başladılar. Herkes bu aileye yardım etmek istiyordu. Rosemary'den bahsedildiğini duyan bir hemşire küçük kıza yardım etmek için geldi. Birkaç saat sonra küçük kız, Wilson sanatoryomunda güzel ve güneşli bir odaya yerleştirilmişti. Bayan Nellie'nin itirazlarına rağmen komşularından biri onu kendi evine götürdü.

Biraz sonra kulübenin yerinde yeni bir binanın temelleri atıldı. George Bung adlı bir hayırsever otomobiliyle dükkânları dolaşarak bu muhtaç aileye yapı malzemesi yardımında bulunmalarını teklif etti.

Şirketlerden biri evin plânlarını çizdirdi ve bir mütehassısı bu işe nezarete memur etti. İnşaata başlandıktan iki gün sonra o kadar çok malzeme yardımıyla bulunulmuştu ki, evin plânlarını genişletmek zarureti hâsıl olmuştu. Herkes yardıma koşuyordu. Bunların içinde bizzat rençberlik ve ustalık edenler bile vardı. Hayırsever bir zat da beton makineleri ve bir de kamyon temin etmişti.

Yardım etmek isteyen her şahıs evin muayyen bir kısmının masraflarını üzerine alıyordu. Meselâ Fred Doone adlı birisi su tesisatını yaptırmayı taahhüt etmişti. Mc Nama adlı genç bir ressam da evin dekoratörlüğünü üzerine almış ve onun sayesinde evin içi cennete dönmüştü.

Bundan başka her gün birkaç kişi bu fakir aileye yemek gönderiyordu.

Ev üç hafta içinde tamamlanmış ve bahçenin tanzimine başlanmıştı. Ev tamamlandıktan üç gün sonra eşyalar ve mobilyalar gelmeğe başlamıştı. Bunların arasında güzel karyolalar, halılar ve çamaşır makinesi bile vardı.

Müteakıp pazar her şey tamamlanmıştı. Evin yapılmasında hizmet ve faydası görülenler o gün toplanarak evi bayan Gentry'ye teslim ettiler. Bayan Gentry o gün güzel bir şekilde giyinmişti. Hiçbir şeyden haberi olmayan küçük Rosemary böyle bir mucize ile karşılaşaca-

ğını tahmin etmiyordu. O, eve getirildiği zaman gözlerine bir türlü inanmamıştı. Fakat yeni yatağı ve güzel odayı görünce göz yaşlarını tutamamıştı.

O gün, yeni yatağında yatmakta olan Rosemary gözlerini ufukta gezdirerek şu sözleri mırıldandı: “Bugün benim için en kıymetli şeylerden biri nedir bi-

liyor musunuz? Evimizin misafir dolu olması.”

Görüldüğü gibi, bu hikâyenin şaşılacak veya inanılmıyacak bir tarafı yoktur. Dünyada zaruret içinde bulunan insanlar ve bunlara yardım etmek isteyen merhametli kimseler bulundukça, bu gibi mucizelerin her tarafta tahakkuku imkân dahilindedir.

Romaya bir cevap

19 Mart 1950 tarihinde Vatikan'ın nâşırı eflkârı olan (Observator Romano) gazetesi Masonluğun, din aleyhtarı olduğuna dair yazdığı bir makalede bu hafi cemiyete intisab edeceklerin aforoz edileceklerini kaydetmiş ve bu yazı (Assosiyeted Pres) in bir telgrafiyle yayımlanmıştı.

Bu makalenin Papalık erkânından Papanın İlahiyat müşaviri rahip (Maryano Cordovani) tarafından yazılmış olacağı tahmin edilmektedir. Vatikan'ın tecavüzlerine Masonluk âlemi tarafından şimdiye kadar pek az cevap verilmiştir. Bu son neşriyata, Masaşoset Üstadı Âzami, 33 lü biraderlerden (Melvyn Conson) şu cevabı vermiştir ve bu cevap Vatikan'ın mevzaubahis makalenin intişar ettiği bütün gazetelere (Assosiyeted Pres) tarafından gönderilmiştir:

“Masonluk ne evvelce, ne şimdi ve ne de ileride, herhangi samimî bir din, mezhep ve ibadet şekline düşman olmamış ve olmayacaktır. Bilâkis Roma Katolik Kilisesi mensubininin bir çoğu Masonluğu kabul etmiş oldukları gibi pek çokları da Masonlukta yüksek rütbelere ihraz etmişlerdir. Roma Katolik Kilisesi kendi mensubinine Mason kardeşlik camiasına girmeye men edebilir, bu onun hakkıdır ve kendi âzalarının bileceği bir iştir.. Fakat Masonluk, Allaha inanmış oldukça herhangi bir talibin şu veya bu kiliseye mensup olduğu için Masonluğa intisabına mâni olmaz. Mason mâbedi çatısı altında şu veya bu mezhep münakaşasına müsaade edilmediği için din mevzuunda aramızda münakaşa olmaz.”

Mason Mahfillerinde Çalışmalar

BİR İŞE BAŞLAYIŞ HİTABESİ

[1951 yılı başında bütün Türk mason mahfillerinde yeni sene in-tihapları yapılmış ve (üstadı muhterem) unvanını taşıyan mahfil reis-leriyle idare hey'eti âzaları seçilmiştir. Her sene tekrar edilen bu in-tihaplarla seçilen yeni vazifedarların işe başlayışları mason mahfil-lerinde bir takım merasim ve güzel hitabeler iradına vermek-tedir. Bir misal ve mahfil çalışmaları hakkında bir fikir vermiş ol-mak için bu sene kültür mahfilinde yeni idare hey'etinin işe başlama merasimi yapıldığı gün, mahfil üstadı muhteremi İ. M. Seydol tara-fından söylenen hitabeyi aşağıya naklediyoruz:]

Büyük üstadlarım, aziz kar-deşlerim;

Birinci matrankanın bana tev-cihi dolayısıyla siz kardeşleri-me derin muhabbet ve teşek-kürlerimi ifade etmek isterim. Saygı değer Dernek reisimizin başkanlık ettiği bir içtimada hür reylerinizle seçilmiş olmak-lığımız bizim için ayrıca unu-tulmaz bir şereftir.

Haricî hayattaki bir çok va-zifeleri ileriye sürerek yaptığım samimî itizarım mahfilce kabul edilmedi. Kutsal cemiyetimizde hizmetleri büyük kardeşlerimi-zin itizarları yanında benim iti-zarım hafif görülmüş olacak ki, kültür mahfili muhteremi sütunlarında münzevî yaşama-yı mselek ittihaz etmiş bir bi-raderinize birinci çekici tevdi zorunda kaldınız. Reyleriniz te-celli edince bütün tereddütlerim zail oldu. Bu suretle ben vazife-ye değil, vazife bana hâkim ol-du. Âciz kanaatime göre bir kardeşinize bu ruh salâbetini,

bu irade kuvvetini veren ideal-lerimizin yüceliğinden başka bir şey değildir.

Kıymetli kardeşlerim;

Hiç bir zaman parlak bir programla haricî hayatta bir çok cemiyetlerde olduğu gibi size büyük vaadlerde buluna-cak değilim. Biz gösterişten a-zade, sessizce iş görmeği şiar edinen insanlarız. Benden evvel-ki iki değerli üstadın kültür mahfiline çizdiği nurlu yolu eli-mizden geldiği kadar takip ede-ceğiz. Onlara hayrülhalef ola-bilirsek bize ne mutlu... Bu su-retle kendimizi bahtiyar, haki-kî Mason vasfına bir parça olsun yaklaşmış bahtiyar in-sanlar sayacağız.

Büyük üstadlarım, kıymetli misafirlerimiz, kültürlü kardeş-lerim;

Takdir buyurursunuz ki, bir çok inkılâp hamlelerine rağmen başka diyarlara nazaran geri kalmış bir vatan parçası üzerin-de yaşıyoruz. 10 küsur senelik

bir uyku devresinin faaliyetliğini de ayrıca telâfi zorundayız. Mason idealleri, dün, tarihin karanlık sinesinde ne ise bugün de aynıdır. Bu idealler zamanla, mekânla hiç bir vakit değişmez. Değişen şeyler bu gayeye vüsul için ihtiyar edilen usuller, yollar, tarik, tarikatlerden başka şeyler değildir. Biz yani Türk Masonlarına terettüb eden vazife, içinde yaşadığımız şartlar dahilinde ideallerimize ulaşmak, geriliğimizi göz önünde bulundurarak diğer memleketlerin kardeşlerinden fazla çalışmak, ictimâî çevremize faydalı olmaktır. İdeal, aksiyon haline gelmedikçe bir kıymet ifade etmez.

Parlak bir programla huzurunuz gelmediğimi söylemiştim. Hayalî vaadlerden çekinmek bizim şiarımız olmakla beraber seçtiğiniz vazifedaranın geçen hafta toplanarak verdiği kararlardan birkaçını büyük üstadlarımızın, mahfil delegelerinin huzurunda bildirmekten kendimi alamıyacağım:

(1) Kültür adına lâayık bir surette ilmî, felsefî, sosyal konuşmalarâ hız vereceğiz.

(2) Kültür mahfilinin devam etmiyen biraderleri ile alâkalanacağız. Alâkasızları faaliyete getirmek için biz harekete geçeceğiz; kardeşlerimizin ayağına gideceğiz. Evvelki muvazzafların yaptığı sözlü ve yazılı teşebbüsleri ikmal edeceğiz. Bu Masonî çalışmaların iyi neticeler vereceğine kaniiz. Fakat bu

güzel teşebbüslerimiz, iyi niyet ve hareketlerimiz kardeşlerimizin küçük bir kısmını harekete getirmese o zaman kanun ve nizamlarımızı harfi harfine tatbik edeceğiz. Bizim haricî cemiyetler, kurullar gibi kemiyete, çok insana ihtiyacımız yoktur. Arzu edilen gayeye bağlı mütesanit küçük bir zümreyi, büyük bir kalabalığa her zaman tercih ederiz.

(3) Kardeş remzi mahfillerle irtibatı sağlamak, onların nundan faydalanmak maksadıyla her mahfile daimî murahhaslar gönderecek, onların çalışma tarzlarından istifade edeceğiz. Her murahhas iştirak ettiği mahfilin çalışmaları hakkında bizi tenvir etmeyi ödev sayacaktır.

Kültür mahfilini teşkil eden doktor, mühendis, muharrir, avukat, eczacı, muallim gibi entellektüel insanların karşılıklı işbirliği olmazsa, seçtiğiniz vazifedarlar hiç bir iş göremez. Sevginizin, yüksek itimadınızın bir gösterisi olan reyleriniz kadar sizin Masonca fiil ve hareketlerinize ihtiyacımız vardır. Muvazzafların ödevi, konuşmaları tertip, tanzim, takipten ileriye gidemez. Hulâsa her nevi başarıda sizlere güveniyoruz. 1951 yılının alehusus kültür mahfili, alelûmum bütün Türkiye Masonluğu, remzi, âli kârîgâhlar için başarılarla dolu bir yıl olmasını kâinatın ulu saninden dilerim.

I. M. Seydol

Mason Locasında Bir izdivacın tes'idi münasebetile...

★ Karıkoca birliği haricinde hakikî ve devamlı saadet olamaz. Bu birlik haricinde her şey sathî ve fanî'dir. ★

Belediye memuru huzurunda serbestçe akdetmiş olduğunuz izdivaç rabitalariyle inhi-lâl kabul etmez bir surette yek-diğerinize bağlı bulunan sizler, bu izdivacın Masonlukça da tespit ve tes'it edilmesini istiyorsunuz. Evvel emirde sizlere burada Masonca bir takdis töreni yapmak iddiasında olmadığımızı söylemek mecburiyetindeyim. Zaten bilirsiniz ki, biz Masonlar her türlü dinî merasimin localarımızda yapılmasına taraftar değiliz. O halde başka mezheplerde olduğu gibi bir reisi ruhani sıfatiyle âyin yapacak değilim. Sizlere ancak mâkul ve müfid tavsiyelerde bulunacağım. İstifade etmesini bilerseniz bu tavsiyelerin saadeti-nizde mühim âmil olacaklarını ümit ederim. Gayesi samimî incizaptan ibaret bulunan ve karı kocayı birbirine bağlayan hakikî aşk aile yuavsının temeli olmalıdır. Sevginin devamı, saadetin husulü ancak bununla temin olunabilir. İmdi hüsnü mu-aşeretin zübdesi demek olan bu yüksek aşk hissi bizleri behimi fül ve hareketlerden tenziyhe e-

der. Hayatın sertliklerini yumuşatır. Şehvanî zevklerin gurur ve heyecanını durultur.

Aziz biraderim, her vakit bah-tiyar olmak isterseniz hariminizde hiç bir zaman âmiri mutlak olmayınız. Zevcenizi evinizin idaresine her vakit iştirak ettiriniz ki, o sizin esiriniz değil, eşiniz olsun. Zevcelik ve karının tahmil etmiş olduğu vazife hissini ona telkin ediniz. Erkeğin kendisi hakir ve zelil olmadan kadını kadri kıymet-den düşüremiyeceğini, kendisi iyi bir insan olmadıkça kadını yükseltmiyeceğini daima hatırlayınız. Elhasıl eşinizin size iyi bir dost olmasına çalışınız. Dünyada mutlak saadet olmadığını bilirsiniz. Hava ve hevesten, âvarelikten, israftan ve zillet ve hakareti bâis olan ihtiras ve iptilâlardan azade bir hayat sürmesini bilen insan mesut demektir. Zengin ve asîl fakat aldığı fena terbiye yüzünden daima sebatsız, renksiz ve hafif meşreb bir kadınla mücerred maddî menfaat için evlenmiş olan erkeğin müşfik,

çalışkan, melek haslet ve yuvasının bâisi ibtihacı bir kadına mâlik bulunan bir ameleden daha az bahtiyar olduğu çok kere vâkidir. Birbirine uygun karı kocayı birleştiren samimî rabıtalara karşılıklı sevgi ve vazife ile tarsin ve takdis edildikçe bu izdivacın mesut olacağında şüphe yoktur.

Aziz birader ve aziz hemşire, iyi biliniz ki, karı koca birliği haricinde hakikî ve devamlı saadet olamaz. Bu birlik haricinde her şey sathî ve fanidir. Bu birlik dışında çok kere caali ve lâkayt dostlara tesadüf edersiniz. İfşa edilir korkusuyla bunlara sırlarınızı tevdiye cesaret edemezsiniz. Halbuki hakikî mânasiyle birleşmiş bulunan karı kocada müşterek bahtiyarlık küçük yuvanın sevincini artırır. Nasıl ki elem ve keder de taksim edilince ızdırap hafifleşir.

İzdivaçta hükümler olması lâzım gelen güzel geçimi her vakit muhafaza edebilmek için karı ve kocanın yekdiğerine karşılıklı müsaadat bahşetmeği öğrenmeleri ve kalb kırıcı sözlerden tevakkî eylemeleri icabeder. Bidayette bu hususa lâzım olduğu kadar dikkat ve riayet edilmez. Fakat bir kere bu yola dökülünce kalb kırıcı ufak tefek sözler hissedilmeğe başlar. Bu kabil sözler izdivaç bağlarını kırar, ev idaresinde aranılan ahengi bozar. Bu tak-

dirde müşterek hayat mahzû azab olur.

Biraderim ve hemşirem, asla unutmayınız, birbirinizi şefkatle sevecek olursanız izdivacınız hayatın bunca güçlüklerine rağmen mesut olacaktır. Anlaşabilen karı koca sevinçleri gibi kederlerini de ikiye ayırmasını bilirler. Şu halde mesut karı koca hukukunun vazifeleriyle birlikte çoğaldığını hissederek müşareketin menafii bakımından hariçteki işlerini âkilâne idare ederler. Zevç hemşeri sıfatının kendisine tahmil ettiği tekâlife iştirak eder, zira zevç yalnız ailesine değil, vatanına ve cumhuriyete de borçludur.

Diğer taraftan evine çekilen ve hissiyatıyla yaşayan zevce ev idaresinin başına geçer. o evin hükümdarıdır. Fitrî temayülleri icabınca intizam, iktisat ve temizlik içinde evinin her tarafına saadet ve sevinç neşreder. Nihayet ikiniz bu derece tam ve mükemmel birlik müşareketinde saadetinizi tamamlayacak olan çocuklar arasında taze hayat bulursunuz ve bu suretle birliğinizi daha ziyade takviye etmiş olursunuz. Bugün yaptığınız gibi bütün ef'alinizde azimkâr ve nâkabili fesat olduğunuzu her vakit isbat edersiniz. Çocuklarınıza vicdanınızın ve aklü zekânızın kabul etmiyeceği şeylerin talim edilmesine zinhar müsaade et-

meyiniz. Fikirleri tenvir ve temyiz kudretini ifsad eden dalâletle hiç durmadan mücadele etmelidir. Elhasıl fiilleriniz hiç bir zaman prensiplerinize aykırı olmamalıdır.

İşte aziz birader ve hemşire, size vermeği vazife bildiğim

nasihatler bunlardan ibarettir. Bunları unutmayınız ve müşterek hayatınızın sükûnetli ufku karartacak bulutlar geçecek olursa bunları dağıtmak için Masonca tes'it edilmiş olan izdivacınızı hatırlayınız. Bugün size verdiğim bu nasihatlerin tatbikine geçiniz. İ. M. A.

İngiltere ve Fransa'da masonların kurduğu bazı hayır müesseseleri

İngiltere Grand Loge'u aşağıda yazılı hayır müesseselerini tesis etmiştir:

Yaşlı masonlara ve mason dullarına mahsus olmak üzere (Institution maçonniqne royale de bienfoisance).

Buraya kabul olunmak için (60) yaşını tecavüz etmiş olmak, en az 15 sene müddetle bir locaya mensub bulunmuş olmak ve senevî en az (32) sterlin iradı olmak lâzımdır. Franmasonluğun hayır işlerine verdiği ehemmiyeti erkama müstenid malûmat ile tavzih mümkündür: 1917 istatistikine göre yukarıda zikri geçen müessesede bakılan 1200 birader ve hemşirenin senelik masrafı 42,000 sterline baliğ olmuştur.

Erkek çocuklara mahsus müessese.

Mason yetimlerini kabul etmek için 1798 de tesis olunmuştur. Burada çocuklara 7 yaşından itibaren 15 yaşına kadar bakılır. Hakikî kabiliyet görül-

düğü takdirde çocuklar üniversite imtihanlarına kadar burada alıkonulur. 1917 senesinde 600 erkek çocuk için 32,000 sterlin sarfedilmiştir.

Kız çocuklarına mahsus müessese 1788 senesinde tesis edilmiştir. Masonların yetim kalmış kızları kabul edilir. Bunlara 7 den 17 yaşına kadar bakılır. 1917 senesinde 600 den ziyade genç kızın masrafı 30,000 sterline baliğ olmuştur.

Fransadaki masonlarında hayır işlerine verdikleri ehemmiyet şayanı nazardır. Ezcümle 1930 senesi neşriyatına göre Paris'te (Orphélinat Maçonniqne) namında bir öksüzler yurdu vardır. Buraya âza olabilmek için senede en az 10 Frank taahhüt etmelidir ki bunlara (membres souscripteurs) diyorlar. Bunlardan başka senede en az 50 frank taahhüt eden âzası da vardır ki bunlara da (membres bienfaiteuhs) denir.

meyiniz. Fikirleri tenvir ve temyiz kudretini ifsad eden dalâletle hiç durmadan mücadele etmelidir. Elhasıl fiilleriniz hiç bir zaman prensiplerinize aykırı olmamalıdır.

İşte aziz birader ve hemşire, size vermeği vazife bildiğim

nasihatler bunlardan ibarettir. Bunları unutmayınız ve müşterek hayatınızın sükûnetli ufkunu karartacak bulutlar geçecek olursa bunları dağıtmak için Masonca tes'it edilmiş olan izdivacınızı hatırlayınız. Bugün size verdiğim bu nasihatlerin tatbikine geçiniz. İ. M. A.

İngiltere ve Fransa'da masonların kurduğu bazı hayır müesseseleri

İngiltere Grand Loge'u aşığıda yazılı hayır müesseselerini tesis etmiştir:

Yaşlı masonlara ve mason dullarına mahsus olmak üzere (Institution maçonniqne royale de bienfaisance).

Buraya kabul olunmak için (60) yaşını tecavüz etmiş olmak, en az 15 sene müddetle bir locaya mensub bulunmuş olmak ve senevî en az (32) sterlin iradı olmak lâzımdır. Franmasonluğun hayır işlerine verdiği ehemmiyeti erkama müstenid malûmat ile tavsih mümkündür: 1917 istatistikine göre yukarda zikri geçen müessesede bakılan 1200 birader ve hemşirenin senelik masrafı 42,000 sterline balığ olmuştur.

Erkek çocuklara mahsus müessese.

Mason yetimlerini kabul etmek için 1798 de tesis olunmuştur. Burada çocuklara 7 yaşından itibaren 15 yaşına kadar bakılır. Hakikî kabiliyet görül-

düğü takdirde çocuklar üniversite imtihanlarına kadar burada alıkonulur. 1917 senesinde 600 erkek çocuk için 32,000 sterlin sarfedilmiştir.

Kız çocuklarına mahsus müessese 1788 senesinde tesis edilmiştir. Masonların yetim kalmış kızları kabul edilir. Bunlara 7 den 17 yaşına kadar bakılır. 1917 senesinde 600 den ziyade genç kızın masrafı 30,000 sterline balığ olmuştur.

Fransadaki masonlarında hayır işlerine verdikleri ehemmiyet sayanı nazardır. Ezcümle 1930 senesi neşriyatına göre Paris'te (Orphélinat Maçonniqne) namında bir öksüzler yurdu vardır. Buraya âza olabilmek için senede en az 10 Frank taahhüt etmelidir ki bunlara (membres souscripteurs) diyorlar. Bunlardan başka senede en az 50 frank taahhüt eden âzası da vardır ki bunlara da (membres bienfaiteurs) denir.

CODE MAÇONNIQUE

Aime ton prochain.

Ne fais point de mal.

Fais du bien selon ta position.

Tout secours refusé à son frère est un parjure. Bienveillance envers ses frères.

Voilà ce que tout vrai maçon doit constamment étudier et pratiquer.

La vraie morale consiste dans l'observation stricte des lois de la conscience et dans les bonnes mœurs.

Laisse parler les hommes.

Estime les bons, plains les faibles, fuis les méchants, mais ne hais personne.

Parle sobrement avec les grands, prudemment avec les égaux, sincèrement avec tes amis, doucement avec les petits, tendrement avec les pauvres.

Sois le père des pauvres, pour l'étranger, sois un frère, pour l'indigent un ami, pour le vaincu un sauveur. Respecte et aime tes semblables comme toi-même, car tous les hommes sont frères et égaux.

Fais le bien pour l'amour du bien lui-même, et non pour le profil que tu peux en tirer.

Ecoute toujours la voix de ta conscience.

Fais ce que doit. advienne que pourra.

Ne flatte point ton frère, c'est une trahison.

Si ton frère te flatte, crains qu'il ne te corrompe.

Evite les querelles, préviens les

insultes, mets toujours la raison de ton côté.

Respecte les femmes, n'abuse jamais de leur faiblesse et meurs plutôt que de les déshonorer.

Lis et profite, vois et imite, réfléchis et travaille, rapporte tout à l'utilité de tes frères c'est travailler pour toi-même. Sois content de tout, partout et avec tout.

Réjouis-toi dans la justice, courrouce-toi contre l'iniquité. Souffre sans te plaindre. Si tu as un fils, tremble sur le dépôt qui t'es confié.

Fais que jusqu'à dix ans il te craigne, que jusqu'à vingt ans, il t'amie, que jusqu'à la mort il te respecte. Jusqu'à dix ans sois son maître. Jusqu'à vingt ans son père. Jusqu'à la mort son ami.

Ramène à la vertu celui de tes frères qui s'en est écarté, soutiens celui qui chancelle, relève celui qui est tombé. Ne fais pas à autrui ce que tu ne voudrais pas qui te fût fait; mais fais lui au contraire ce que tu voudrais qu'il te fit.

Ne juge pas légèrement les actions des hommes; ne blâme point et loue moins encore.

Sur le lit de douleur, ne laisse pas tomber avec indifférence l'aumône du dédain; mais dans ton secours à l'indigence, qu'un frère reconnaisse ta main.

Frère, voilà les maçonniques; suis-les, ton œuvre parmi nous ne sera pas stérile pour la gloire de l'ordre et le progrès du bien.

Türk Mason Derneği Umumî Heyet toplantısı

Türk Mason Derneği, 28 Ocak 1951 pazar günü Taksimdeki lokalinde toplanıp yoklama sonunda ekseriyetin bulunduğu anlaşılacak, tüzük gereğince kongre başkanlığına İzmir delegesi Hamdi Nüzhet Cancar, başkan muavinliklerine Ankara delegesi Rifat Köknar ve İstanbul delegelerinden Sadık Bigad, kâtipliklere de İstanbul delegelerinden Sırrı Tümer ve İbrahim Hoyi seçildiler.

Geçen celse zaptı okundu. İdare heyeti seçimlerinin gizli oyla icra edildiğini ve müddetinin üç sene olduğuna dair kayıtların ilâvesiyle eski zabıt oy birliğiyle kabul edildi.

Bundan sonra okunan idare heyeti raporu hakkında delegeler muhtelif tenkitlerde bulundular. Raporun kısa ve toplu bir surette yazılmış olması, cemiyetimizin diğer cemiyetlere benzemiyen çalışma tarzından ileri geldiği ve bütün üyelerin sene içinde daimî faaliyette bulunduğunu, burada sadece mânevî, ahlâkî, kültürel sahalarda faaliyet gösterildiğinden, idare heyetine terettüb eden hizmetin yalnız idarî hizmetlere inhisar ettiği tebarüz ettirildi.

Ayrıca derneğe uygun bir lokal temin edilmesi meselesi görüşüldü. Mutlaka müsait bir yer bulunması temenni edildi.

İdare heyeti namına, Başkan M. Kemal Öke bütün mütalâalara cevap vererek idare heyetinin tenkitleri

seve seve karşıladığı, bu suretle verilen direktifler dairesinde hareket edileceğini beyan ile lokal işine temas ederek, teşekkülümüzün mahiyet ve vekarı ile uygun bir bina yaptırılması, emellerin başında geldiğini, evvelce satın alınmış arsalar da zararın mevzuubahis bile olmayacağını açıkladı. Bundan sonra derneğin "Mason" adıyla bir dergi neşrine başladığını delegelere tebşir etti. Bu arada Tarih Encümeninin verimli ve müspet çalışmalarından raporda bahsedilmeyişinden üzüntü duyduğunu belirten ve bu hususta himmetleri geçen Reşad Mimaroglu, Ferid Zühtü Örucü, Noradonkyan, Haydar Ali Kermen ve Edvard Lobe'ye alenen teşekkürü bir vecibe bildiğini beyan etti.

İdare heyeti raporu oya kondu ve ittifakla kabul edildi.

1950 senesi hesapları ve yeni sene bütçe tasarısının okunması sırasında, hesap tetkiki raporunun ikinci murakibi tarafından imzalanmış olduğu açıklanmakla, Nail Gün ve muhasebeci Hüsamettin Sunol hesapları tetkik ve raporu hazırlamaya memur edildi. Bu arada yeni sene bütçesi okundu ve delegelerin bu husustaki mütalâaları dinlendi. Kabul edilen 4 liralık aidat ve diğer fazla varidatın yeni lokal kiralamaya tahsis hususunda idare heyetine salâhiyet verilmesi kaydıyla, yeni sene bütçesi aynen ve ittifakla kabul edildi. Yeni sene müra-

kipliklerine de Nazmi Duhani ve Sadık Bigad seçildiler.

Bundan sonra dileklere geçildi. Delegeler derneğin ilmî, fikrî, kültürel sahalardaki faaliyetlerine dair mütalâa ve temennilerde bulundular. İdare Heyeti Başkanı M. Kemal Öke bütün bu dileklere aydınlatıcı cevaplar verdi.

Gündemde konuşulacak başka bir madde kalmadığından kongreye nihayet verildi.

BAŞKAN TRUMAN BİR MASON TOPLANTISINDA KONUŞTU.

Birleşik Amerika Cumhurbaşkanı Truman Şubat ayının 21 inde Washington'da bir Mason toplantısında yaptığı konuşmada şunları söylemiştir:

— Üçüncü bir Dünya Harbinin önlenebileceği bir devreye tedricen yaklaşılmaktadır. İnsan ve malzeme kaynakları kurmak için girişilen şimdiki büyük teşebbüsler sırf böyle bir harbi önlemeğe mâtuf bir gayrettir.”

MASON DERNEĞİNİN GÖÇMENLERE YARDIMI

Türk Mason Derneği teşkilâtı henüz ikmal edilmemiş ve dernek kendisi için borç bildiği yardımlara hazırlanmamış olmasına rağmen Bulgaristandan gelmekte olan göçmen yurddaşlarımıza nâçiz bir yardım olmak üzere şimdilik iki defada (2200) lira teberrüde bulunmuştur.

TÜRKİYE BÜYÜK MAHFİLİ YENİDEN TESİS EDİLDİ

Türk Mason Derneğinin İstanbul'daki kollariyle Ankara ve İzmir şubelerinin mesailerini ahenkli bir tarz-

da yürütmek maksadiyle İstanbul'da evvelce olduğu gibi tekrar Büyük Mahfil (Türkiye Mason Kollarının Federasyonu) tesis edilmiştir. Büyük Mahfil 28 Ocak tarihinden beri faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

TÜRK MASONLARI PARİS KONFERANSINA DAVET EDİLDİ

Türk Masonluğu önümüzdeki Mayısın on ve on üçüncü günlerinde Paris'te toplanacak olan Avrupa Gran Komandörleri içtimaina davet edilmiştir. Bu toplantıda insanların sulh ve müsalemete ve refaha kavuşabilmeleri hususunda Mason teşkilâtının yapabilecekleri hizmetler üzerinde görüşülecektir.

GENERAL MAC ARTHUR 33 DERECELİ BİR BÜYÜK MASONDUR

Filipinlerde (Manilâ) da Far Easternery Freemason (Uzak Doğu Fransız Masonu) unvaniyle yeni bir Mason mecmuası çıkmağa başlamıştır. Aralık 950 tarihli ve 4 numaralı nüshasını gördüğümüz bu mecmuada Ocak 951 de (Manilâ) da toplanacak yüksek şûranın resmî programı neşredilmiştir. Bu programdan anlaşıldığına göre hâlen Korede çarpışan Birleşmiş Milletler Başkumandanı General Mac Arthur en yüksek Mason derecesini teşkil eden 33 dereceyi haiz büyük bir Mason olup Filipinlerde teşekkül eden büyük Şûranın hatibi sıfatını haiz bulunmaktadır.

Mecmuada (Dünya sulhu ve Kore) serlevhasıyla neşredilen bir makalede “Beşeriyetin geçirmekte olduğu şu vahim anlarda bütün nazarlar 33 dereceli kardeşimiz General Mac

Arthur'e çevrilmiş bulunuyor." denilmekte ve Generalin komünist sürülerini geri sürerek dünyayı üçüncü bir harbdan korumaya muvaffak olması ve Allahın inayetiyle bize sulhu kazandırması temenni olunmaktadır.

Aynı mecmuada Yüksek Şüranın resmî içtima programına ait olarak verilen tafsilâta Filipin Cumhurreisi (Elpidio Kirino) nun da açılış töreninde bir hitabe irad edeceği bildirilmektedir.

SIHIRLİ FLÜT

Meşhur bestekâr Mozart da mason idi. Geçenlerde, Kaliforniya büyük locasının yüzüncü kuruluş yılı münasebetiyle büyük bestekârın «Sihirli Flüt» isimli operası, San Francisco harp hâtırası opera salonunda, dünyaca tanınmış san'atkârların iştiraki ile temsil edilmiştir.

«Sihirli Flüt» operası masonluk hakkında her hangi bir düşüncüyü ortaya koymazsa da, musiki cephesinden, mesleğin çoğu kadim esrar

ve sembollerini gayet ince motiflerle işliyerek kudretle ifade eder.

HALK MEKTEPLERİ HAFTASI

Amerika'da Georgia eyaletinde bulunan masonlar, geçenlerde halk mektepleri haftası münasebetiyle, muhtelif mektep ve umumî yerlerde toplantılar tertip ederek muhtelif konferanslarla haftanın ehemmiyetini ve halk mekteplerinin, mason müesseseleri muvacehesindeki büyük kıymet ve mevkiini belirtmişlerdir.

Bu münasebetle söz alan Carlide askeri mektep başöğretmeni Colonel Risber, demokrasilerde masonluk prensiplerinin tahsil ve terbiye ile olan münasebetlerini tahlil ederek şöyle demiştir:

«Terbiye, cemiyetin bilfiil, fikir, beden ve manevi bakımdan gelişmesi demektir. Bu düşünce mason kaidelerine de uyar. Çünkü bizler, mason olarak Tanrının birliğine, insanların kardeşliğine ve ruhun ölmezliğine iman etmiş kimseleriz».

Mason düsturları

1 — Eyilere hürmet et, zayıflara acı, fenalardan kaç fakat hiç kimseye gazez bağlama, büyüklerle ihtiyalı, müsavilerle âkilane, dostlarınla samimane, küçüklerle hâkîmane, fakirlerle müşfikane konuş.

2 — Fakirlerin babası, yabancılardan kardeşi, muhtaçların dostu, mağlubların hâşşâş ol.

3 — Her şeyden, her yerde ve her şeyle memnun ol. Elem ve ıztırabdan şikayet etme.

4 — Faziletten inhiraf eden bir kardeşini fazilete ırca et, tezelzüle uğrayanı tut, düşeni kaldır.

5 — İnsanların fiil ve hareketlerine düşünmeksizin hüküm verme, asla tayib etme ve az metet.

G-E monogramını taşıyan
bir ampulü
tercih etmekle,
gerek parlaklık
gerekse

dayanma bakımından
dünya ampul sanayiinin
en mükemmel örneğini
satın almış
olursunuz!

faal

